

DIRVA

Nr. 64

Birželis-June 5, 1963

Cleveland, Ohio

Ludwigo Erhardo startas

Nors būsimasis Vokietijos kancleris į Adenauerio kėdę atsisės tik rudenį, jis jau gegužės mėn. tris kartus įrodė savo politinius sugebėjimus: sekmingai užbaigė metalo darbininkų streiką, padidino savo partijai 30% balsų skaičių per Ž. Saksonijos rinkimus ir išgelbėjo nuo suirimo tarptautinę muitų konferenciją.

"Nuo Hitlerio laikų mes negirdėjome tiek daug kartų linksniuojant tėvynės labą, kaip per paskutines 24 valandas" -- skundėsi Vakarų Vokietijos metalo darbininkų unijos atstovai, išėję iš būsimos Vokietijos kanclerio ir dabartinio vice-kanclerio bei ūkio ministro prof. Ludwigo Erhardo kabineto. Juos ten, kartu su pramonininkų atstovais Erhardas uždaręs laikė tol, kol jie pagaliau susitarė dėl atlyginimo pakėlimo. Su tuo asmeniniu laimėjimu Erhardas įsijungė į Žemutinės Saksonijos prieš rinkiminę kampaniją ir per rinkimus laimėjo krikščionių demokratų partijai beveik 30% balsų daugiau negu per 1959 m. rinkimus (1,351,401). Tarptautinėje arenoje Erhardas laurus nusišėnė Ženevoje prasidėjusioje GATT -- General Agreement on Tariffs and Trade -- konferencijoje. (Žiūr. Dirvos 60 Nr.: "Vienybė ... per užpakalines duris").

Toji konferencija kritiško momento susilaukė tada, kai europiečiai atmetė amerikiečių pasiūlymą sumažinti toliau muitus 50%, motyvuodami tuo, kad amerikiečių muitai esą žymiai aukštesni ir už tai praktiškai iš bendro sumažinimo laimėsia tik amerikiečiai. Dėl to buvo ginčytasi penkias dienas. Pagrindinis Europos pažinties gynybos Luxemburgo užsienio reikalų ministras Schaus pabrėžė, kad jei JAV ir sumažins 50% savo muitus tekstilės ir chemikalams, jie vis tiek liks tokie aukšti, kad Europos tos rūšies pramonės gaminiams nebus jokių galimybių pakliūti į JAV rinką. Tačiau JAV delegatas, buvęs Eisenhowerio Valstybės Sekretorius Christian Herter, nerodė jokio noro nusileisti. Lygiai tokią pat griežtą poziciją užėmė Prancūzijos finansų ministras Giscard d'Estaing. Erhardas šnekėjosi privačiai keletą kartų per dieną ir su vienu ir su kitu. Pagaliau Erhardas pasiūlė kompromisinę formulę, kuri siūlė, prieš numušant muitus 50%, pirmiau juos daugiau ar mažiau išlyginti. Tai liečia visus tuos muitus, kurie esą "žymiai" skirtingi.

Tačiau tuo dar nesutikimai nepasibaigė. Prasidėjo ginčas dėl žodžio "žymiai" -- vokiškai "wesentlich", prancūziškai "sensible", angliškai "significant". Konferencijos dalyviai aiškinosi, ar tie trys žodžiai reiškia vieną ir tą patį dalyką. Pagaliau buvo priimta Šveicarijos ūkio ministro Dr. h.c. Hans Schafner pasiūlytas paaiškinimas, kad "žy-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

miais" muitų skirtumais laikomi tokie, kurie yra reikšmingi gėrybių mainuose. "Faktiniai mes atlikome ne ekonomistų, bet kalbininkų uždavinį" -- skundėsi vėliau Erhardas. "Sveikas žmonių protas pagaliau laimėjo -- rašė New York Herald Tribune -- ir už tai reikia dėkoti Ludwigui Erhardui, Konrado Adenauerio įpėdiniui". Tokį pat kreditą Erhardui atiduoda ir Time, cituodamas jo tokį posakį: "Mes susitarėm dėl kiaušinio kevalo, koks bus jo vidurys, mes dar nežinome."

Iš tikro, kaip minėjau jau Dirvos 60 Nr., susitarimas dėl visuotinio muitų sumažinimo dar pareikalau nemažai laiko, rezultatų negalima tikėtis anksčiau kitų metų rudenio, tačiau faktas, kad Erhardas išgelbėjo tų pasitarimų, kurie yra vadinami "Kennedy Round", pradžią ir leido jiems pereiti į žinovų rankas, kurie galės tyliai pašalinti nuomonių skirtumus, be abejo pakėlė Erhardo prestižą prezidento Kennedy akyse, o tai svarbu, turint galvoje šį mėnesį numatytą JAV prezidento viešnagę Vokietijoje, o taip pat kiek vėliau numatytą naują de Gaulle vizitą Vokietijoje. (Tas vizitas išplaukia iš Prancūzijos-Vokietijos draugiškumo sutarties, kuri numato vyriausybės galvų pasitarimus kas šešis mėnesius.)

Kokius sunkumus sutiks Erhardas tarptautinėje scenoje, gal

gerausiai pavaizduoja tas faktas, kad apamai imant, viešosios nuomonės formuotojai dar tebegyvena priešvokiškom nuotai- kom, kurios, atrodo, labai sumaniai yra pakurstomos iš Maskvos. Taip, pavyzdžiui, Vokietijos delegacijai atvykus į neseniai Kanados sostinėje Ottawoje įvykusią konferenciją, valdinė Canadian Broadcasting Corporation rado reikalo per savo televizijos tinklą pademonstruoti filmą iš Bel-seno kacetų. Sutikęs tokį priešišką nusistatymą, Vokietijos užsienio reikalų ministras Schröderis tuojau pat pasiskubino pareikšti, kad vokiečiai sutinką iš anksto su visais nutarimais, kuriuos tik toji konferencija priims. (Reikia pastebėti, kad toje konferencijoje nebuvo jokių diskusijų ir balsavimų, nes dėl jos eigos jau buvo tyliai susitarta taip vadinamais "diplomatiniais kanalais").

Kalbant apie priešvokiškas nuotakas dar reikia paminėti, kad kolumnistų "dekanas" Walter Lippmann įspėjo į Vokietiją besiren-giantį vykti prezidentą Kennedy neremti savo užsienio politikos draugystę su Vokietija, nes tai... kludysia Vokietijai susitarti su savo kaimynais ir Rytų Europą. Tuo tarpu Nikita Chruščiovas, kuris tokiomis pareiškimais labai džiaugiasi, pats pranešė Ludwigui Erhardui, kad pakvietimas apsilankyti Sovietų Sąjungoje, kurį jam asmeniškai įteikė prieš

(Nukelta į 2 psl.)

POPIEŽIUS JONAS XXIII MIRĖ BIRŽELIO 3

"Popiežius Jonas XXIII buvo skirtas vadovauti Katalikų Bažnyčiai, tačiau jo rūpestis žmoniškumui neturėjo nei tikybinių nei geografinių ribų". Tai prezidento Kennedy žodžiai, darant pareiškimą Popiežiaus mirties proga. Vienybės ir Taikos Popiežiaus vardas liks simboliu, nušviečiančiu Popiežiaus Jono kelią, nors tame kelyje liks dar aiškintinų klausimų, kurie teks vienon ar kiton pusėn nukreipti Popiežiaus Jono pasekėjams.

Pasišventimas taikai ir žmoniškumui išplėtė Vatikano politikos ribas iki Kremliaus sienų. Kiek toji politika būtų toli nuėjusi, kaip ją būtų išnaudojęs Kremlius, šiandien sunku numatyti, lygiai kaip sunku numatyti, ar Popiežiaus Jono įpėdinis eis tuo

pačiu plačiuoju keliu.

Viena tik aišku, Popiežiaus Jono laikotarpis liks pasauliui gyvas, kaip išvedęs ir iškėlęs Vatikano siekius į platųjį pasaulį, neatsižvelgiant į mūro ar geležies uždangas.

Popiežius Jonas negalavo pasakutinių metų bėgyje, tačiau galutinės krizės susilaukė gegužės 31 d. Gydytojai buvo nustebinti Popiežiaus vitališkumu ir jėga, kuria jis stengėsi nugalėti mirtį, kol stiprioji Italijos ūkininko sūnaus širdis nebeatlaikė.

Bent šį kartą ideologiniai išsiskyrę pasaulis vieningai gedi ir vieningai užjaucia Popiežiaus Jono mirtį.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas gegužės 31 ir birželio 1 d. St. Louis mieste praėjo pakilioje nuotaikoje. Į banketą atsilankė JAV kongreso atstovas Thomas B. Curtis, kurį čiam matome prie garbės stalo tarp ALT S-gos pirmininko Vytauto Abraičio ir Seimo rengimo komisijos pirmininko dr. Povilo Švarco.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

TAUTINĖS SĄJUNGOS LINIJA NEPASIKEITĖ

ALTS pirm. V. Abraičio žodis atidarant seimą

Nacionalinėje organizacijoje jos visuotinis atstovų suvažiavimas yra labai svarbus momentas tos organizacijos gyvenime. Nuo jo pasisekimo, nuo jame padarytų sprendimų didele dalimi priklauso visos organizacijos kryptis ir

visa jos ateitis. Mankenka nepaprasta garbė kaip S-gos pirmininkui atidaryti A.L. Tautinės S-gos 7 seimą, kuriam S-gos Valdyba parinko patį Amerikos vidurį -- St. Louis, Missouri, šio seimo šėidybės vardu aš nuoširdžiai dėkoju jiems už tai.

Kaip minėjau, šis yra jau septintasis S-gos seimas. Jų yra buvę S-gą steigiant New Yorke, vėliau pp. Bachunų vasarvietėje Tabor Farm, Waterburyje, Bostone, Clevelande, Detroite ir Chicagoje.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veidas idėjiniu atžvilgiu nepasikeitė nuo jos įsisteigimo, nes veikia tie patys įstatai, įpareigojį mus siekti tų pačių tikslų ir jų siekiant laikytis tų pačių pagrindinių veiklos dėsnių, kurie iškilmingai buvo priimti New Yorke Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą steigiant. Bet nuo to laiko labai stipriai pasikeitė jos asmeninis sąstatas: iš vienos pusės į teigiamą pusę, nes Sąjunga išaugo į organizaciją su veikiančiais 19 skyrių beveik po visą Ameriką, bet iš antros pusės, labai apgalvestautina kad, per S-gos gyvavimo 14 metų laikotarpį iš mūsų tarpo išsiskyrė labai daug jos narių, kurie ne tik šią organizaciją įkūrė, bet ir jai vadovavo. Gyvųjų tarpe nėra mūsų pirmojo ir antrojo S-gos Pirmininko a.a. Antano Olio ir Dr. Motiejaus Colney. Gyvųjų tarpe nėra ir visos eilės buvusių vicepirmininkų: inž. P. Žiūrio, Jono Paplėno, Vienybės Redaktoriaus Juozo Tysliavos, Margučio Redaktoriaus Tomo Dirmeikio, buvusio S-gos išdininko Juozo Ginkaus ir visos eilės kitų. O tai vis pavardės žmonių, su kuriais Tautinės Sąjungos vardas labai tampriai rišasi. Sąjunga yra netekusi ir visos eilės skyrių pirmininkų, bei skyrių Vaidybų narių, vienas iš pastarųjų, Antanas Česonis, buvęs Baltimorės skyriaus pirmininkas. Neseniai Bostone iš mūsų tarpo pasitraukė a.a. Antanas Dilba, kuris mirė vadovaudamas skyriaus susirinkimui Bostone. Sąrašas šių garbingų žmonių per didelis ir per skaudus, kad juos visus išvardinti.

Kaip minėjau, pasikeitė mūsų S-gos asmeninis sąstatas, bet mes esame pasiryžę ir toliau, savo tikslų neužmiršdami, tęsti ansktyvesnių Amerikos Lietuvių kartų tautinės lietuviškos veiklos tradiciją, palaikydami ir ugdydami lietuvių tautinio susipratimo ir lietuviškos tautinės kultūros vertybes Amerikos lietuvių tarpą.

(Nukelta į 5 psl.)

ALT Sąjungos seimo mandatų komisija registruoja atvykstančius į seimą atstovus. Stovi iš kairės: T. Blinstrubas ir J. Česonis. Prie stalo sėdi komisijos narės: V. Tervydienė, A. Švarcienė, A. Kleinaitienė. Stovi Br. Tiškus.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMO REZOLIUCIJA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas, įvykęs 1963 m. gegužės 31 d. ir birželio 1 d. St. Louis mieste, išklaušęs Dr. Jono Balio ir Dr. Vaclovo Paprocko pranešimus apie vadinamuosius kultūrinius mainus su pavergta Lietuva, tą klausimą plačiai išdiskutavęs ir giliai išnagrinėjęs, vienbalsiai nutarė pareikšti lietuvių visuomenei šį savo nusistatymą.

1. Sovietų Sąjunga, siekdama įgyvendinti savo okupacinius tikslus ir prisidengusi vadinamųjų kultūrinių mainų skraiste, mėgina į šią tarlamiųjų kultūrinių mainų akciją įjungti ir laisvojo pasaulio lietuvius ir tuo susilpninti jų laisvės kovos ryžtą. Vadinamųjų kultūrinių mainų iniciatorius ir inspiratorius yra Lietuvos okupantas, ir ši akcija tarnauja jo, bet ne pavergtos Lietuvos žmonių reikalams.

2. Suvažiavimas

a) įspėja Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narius ir lietuvių visuomenę -- nesileisti į vadinamuosius kultūrinius mainus, Lietuvos pavergėjo inspiruojamus, ir

b) smerkia bet kokią laisvojo pasaulio paskirų lietuvių iniciatyvą, puoselėjančią vadinamuosius kultūrinius mainus, siekiančius pavergtoje Lietuvoje įgyvendinti Sovietų Sąjungos užmačias ir laisvajame pasaulyje susilpninti ryžtingą lietuvių nusistatymą kovoti už lietuvių tautos laisvę.

ALT S-gos seimą atidarant kalba Seimo rengimo komisijos pirmininkas dr. P. Švarcas. Sėdi iš kairės ALTS E. St. Louis skyriaus nariai: Albertas Paulikaitis, inž. Jonas Gumbelevičius, Kleinaitis, dr. P. Švarcas, Vanda Tervydienė, Bronius Tiškus ir Aldona Kleinaitienė.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

PENKI SVARAI ŠOKIŲ JAU PARUOŠTA...

II Tautinių Šokių šventės Spaudos-Informacijos komisijos koordinatoriaus, inž. J. Grabausko mašina pusėtinu tempu rieda Western Ave. Užpakalinėje sėdynėje Vl. Ramojus ir Alg. Antanaitis plepa, kad šitoje gatvėje įvyksta daugiausiai susisiekimo nelaimių Chicagoje.

-- Nuimki gazą, nuimki gazą... -- išsiganęs raginu varuotoją.

Šioji ilgiausia pasauly gatvė baigiasi tolimam Chicago šiaurės priemiestyje, Evanstone, kur gyvena ir mūsų šios kelionės tikslas -- muzikas Jonas Zdanis, II Tautinių Šokių šventės muzikinės komisijos vadovas.

Čia mes daug ko patyrėme ir sužinojome. Pirmiausiai paaiškėjo, kad šiai II Tautinių Šokių šventei gros simfoninis orkestras iš 28 asmenų. Tai jau lietuviams žinomas Fantozi simfoninis orkestras, kuris groja ir Chicago lietuvių statomose operose.

-- Kodėl ne didų orkestras...? -- nusiminiau, -- Būtų daug daugiau trenkimo...

-- Didų, arba pučiamųjų orkestras tokiems šokiams yra "ne paslankus". Jis tinka paradams

ALB. VALENTINAS

ir didiems karo žygiams, o ne švelniems mūsų tautiniams šokiams.

Jau prieš metus laiko šios šventės rengimo iniciatorių gru-

išsivystė akordeonai, yra mums svetimas instrumentas, atneštinis iš rytų šalelės... -- aiškina muz. Zdanis. -- Mūsų senosiose liaudies dainose niekur ne užtiksite nė žodžio apie armoniką, vienok skripkelės daug kur ap-

Laikraštininkai pas muz. J. Zdanį, kuris rūpinasi Tautinių Šokių šventės muzikiniu repertuaru. Iš kairės stovi: J. Zdanis, A. Antanaitis, Alb. Valentinas, Vl. Butėnas. Prie stalo sėdi p. Zdaniovičienė. J. Grabausko nuotrauka

pė, iš šokių mokytojų ir muzikų, atsiskakė didų orkestro patarnavimo šiai šventei. O prieš pusmetį sustoja prie simfoninio orkestro, kaip mums priimtinau.

Žinoma, tokiai šventei geriau tiktų mūsų liaudies instrumentų orkestras, bet, deja, tokio neturime. Balyš Pakštas turi vieną ragelį -- tai ir viskas. Tiesa, Čiurlionio ansamblis dar Vokietijoje rūpinosi papildyti tokiomis instrumentais, bet ir jis dabar beturi tik kelias dūdeles...

Muz. J. Zdanis mums pademonstravo iš plokštelių Vilniuje švedo suorganizuotą liaudies instrumentų orkestrą, kuriame yra apie šimtas instrumentų. Bet didelio įspūdžio nepadarė. Tesigirdi tik koks užimas, vien tik "tarybiniai" būgnai garsiai išvis išsiskiria...

-- Žinoma, kanklės nė iš tolo neatlaikys šokių šventėje, bet kodėl negalima armonikų arba akordeonų orkestro? -- kažkuriam iš mūsų parūpo.

-- Matote, armonikos, iš kurių

dainuojamas... Bet keturiems jaunųjų grupės šokiams vienok gros akordeonai. Gi 16 šokių -- simfoninis orkestras.

-- O kaip vyksta šokių orkestravimas? -- pasiteiravome.

-- O kaip norėtumėt matyti: svarais, ar štukomis? -- juokdamasis klausia J. Zdanis.

Jis atsineša svarstyklės, padeda ant stalo ir ant jų sukrauna gaidas.

-- Matote, lygiai penki svarai šokių jau suorkestruoti... Štukomis išsina -- vienuolika, Reiškia, dar liko suorkestruoti penkis šokius. Dar penkioms savaitėms darbo...

Jis parodė mums dviejų trumpų eilučių gaidas, (8 taktai) Ir iš to padaroma keliolika puslapių gaidų. Ak tu sviete! Kai nedaug apie tai supratimo turi, tai ir galva man ėmė sukristi. Kaip galima šitaip padaryti...

-- Dabar jau nebeturiu vyro... -- liūdnai skundžiasi ponė Zdanienė. -- Kai orkestruoja, tai nė

iš tolo prie jo negaliu prisirišti... Ir naktimis sapnuose tik gaidas sapnuoja.

Prof. Vl. Jakūbėnas II Tautinių Šokių šventei kuria specialų

Neseniai Philadelphiaje susiorganizavusi tautinių šokių grupė ruošiasi Tautinių Šokių šventei Chicagoje. Sėdi iš kairės: R. Salytė, M. Melnikaitė, G. Šimkutė, I. Avižonytė. Stovi pirmoje eilėje: G. Dumbrytė, N. Dirnkauskaitė, D. Muraškaitė, L. Bakanaitė, D. Starkaitė ir šokių mokytoja Irena Bendžytė. Antroje eilėje: V. Barkauskas, A. Žilgūda, T. Raubertas, E. Škladaitis, R. Stankus, T. Gasparėnas, H. Mingaila, M. Raubertas ir V. Vestonas.

maršą, kuris pavadintas "Šokėjų Eiseina". Partitūra turi apie 30 puslapių. Taigi, maršas užtruks apie šešias minutes.

Šioje šventėje matysime bene šiuos naujus šokius: Subatėlę, Audėjėlę, Blezdinginį Jonkelį, Vėdarą... Žinoma, kas gi apsieis be Sadutės...

-- Kuomi prasidės II Tautinių Šokių šventė?

-- Šventė prasidės giesme "Malda į Mariją". Paskui seks Amerikos, Lietuvos ir Kanados himnai.

Po šios "oficialiosios dalies" malonioji ponė Zdanienė pasirūpino, kad ponai korespondentai nepasijustų alkani ir nejaustų didžio troškulio...

Nuostabiai malonu buvo klausytis Australijos lietuvių giesmių ir dainų tautinių švenčių proga, šioje dabar mums perduodamų iš plokštelių. Kaip keista, juk tai dainuoja mūsų mieli broliai ir sesės tolimojoje Australijoje, to paties muziko J. Zdaniaus diriguojami... Jis daug yra pasidarbavęs muzikos srityje išsivijoje. Dabar dirba beveik savo specialybėje -- vienoje Evanstone gaidų spausdinimo kompanijoje.

Vis čia nebuvo galo visokioms muzikinėms naujienoms. Štai šeiminkas parodo mums Sylvio

Lazzari trijų veiksmų, keturių paveikslų operą "Le Sauteriot", išleistą Paryžiuje 1918 m. Netai yra įdomu, kad šios operos premjera įvyko Chicagoje 1918 m. sausio mėnesį ir tu pačių metų vasario mėnesį buvo atkarta New Yorke, bet įdomu yra tai, kad šios operos veiksmas vyksta Lietuvoje prieš I Pasaulinį karą. Ten taip pat parodoma ir lietuvių liaudies šokiai, kurie vyksta viena-

me miestelyje, atlidų metu. Mat, autorius gyveno Pabaltijyje ir rašė šių kraštų temomis. Ar nevertėtų šiuo kūriniu susidomėti Chicago Lietuvos Operai?

Būtume čia dar daugiau ko patyrę, bet kolega Alg. Antanaitis staiga atsiminė, jog pamiršęs, kad namuose bet kuriuo laiku laukiama garbingo ir mylimo svečio -- gandro... Tat skubiai išbruzdėjome į Chicago.

Erhardo startas

(Atkelta iš 1 psl.)

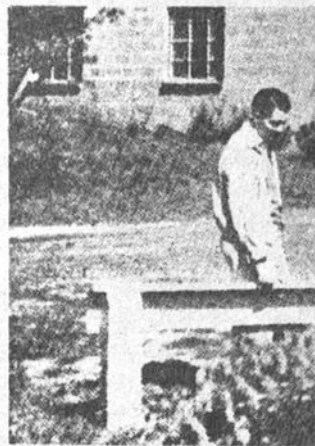
kiek laiko Mikojanas, dar ir toliau galioja, nepaisant to, kad vokiečiai uždraudė išvežti į Sovietų Sąjungą naftos vamzdžius. (Tai padaryta NATO nutarus, nes tie vamzdžiai gali būti naudingi sovietų karo tikslams. Nepaisant tokio nutarimo, kito NATO nario -- D. Britanijos pramonė priėmė sovietų užsakymą pristatyti tuos vamzdžius, kuriuos atsisakė pateikti vokiečiai ir dėl to girdisi labai nedaug pasipiktinimo balsų). Kartu Chruščiovas davė suprasti Erhardui, kad sovietai yra linkę vokiečių pramonei duoti mižiniškus užsakymus...

Būsimo Vokietijos kanclerio būklė iš tikro nelengva. Iš vakarų, kurių draugystės jis ieško, jis susilaukė abejingumo ir įtarinėjimų, tuo tarpu bendras priešas jam siūlo pelningą biznį. "Wer hat die Wahl, der hat die Qual" -- kas turi pasirinkimą, tas turi ir kančią, skelbia vokiečių patarlė.

ECHO VALLEY

Lietuviai savininkai
ELENA ir JULIUS GARMAL
Visus maloniai kviečia atvykti
iš anksto kreiptis:

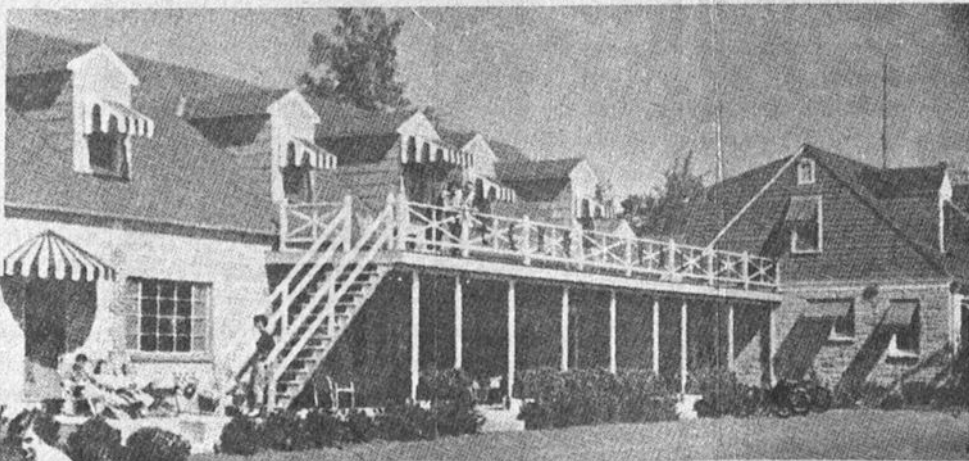
ECHO VALLEY
ECHO LAKE, PA.
Tel. (Area 717) 424-1920.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiavimams.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

ATIDARYTA IŠTISUS METUS.

DŽIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ
POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai.

Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis, 20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą, šokiai ir geras lietuviškas maistas.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Naujai įsteigta lietuvių dr. Juozo Briedžio dažų gamybos įmonė Lemonte, Ill. ieško atstovų. Nori gauti smulkesnių informacijų prašomi kreiptis į įmonės įstaigą adresu:

BRIEDIS PAINT CO.

110-127th St.

Lemont, Ill.

Telef. CL 7-7388

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI IR KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikunas.

R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

ĮRODYTI PRIKLAUSO JAM

Lapė, sako, kartą įsigėdusi vynuogių. Bet negalėjusi pasiekti. Tai nutarusi, kad uogos dar žalios ir neverta dėl jų šokinėti.

Boševikams nepavyko pagrobti visų jų pagrobtų kraštų žmonių. Labiau už lapę jie stengėsi susigrąžinti spėjusius pasitraukti, bet ir čia nepavyko. Dešimtį metų kramtė sau nagus, bet tylėjo tyčiau už lapę. Ilgiau nebeišskentė ir ėmė su užsieniuose netylinčiaisiais jų nusikaltimų liudytojais po truputį ginčytis. Mat, nepavyko paslėpti, kad yra ir tokių, kurių čekistai nepasiekia. Tad ėmė bandyti juos bent suniektinti, apjuodinti akys, kurie yra likę jų valioj.

Pradžioje beveik kitas dešimtmetis, kol įsidrąsino vėl tiesti pirštus į dabar lyg jau "nusirpusias uogas". Ne į visas. Dabar jau būtų patenkinti, jei pasiektų nors keletą iš šimtų tūkstančių. Dabar įsigėdė "nacių karo kriminalistų"...

Atsirado toks amerikietis žurnalistas, vardu Charles R. Allen, Jr., kuris surašė "reportažą" apie "nacių karo kriminalistus tarp mūsų". Išspausdino tą rašinį New Yorke leidžiamame komunistų leidinyje, "Jewish Currents" ir išleido atspaudą atskira brošiūrele. Tarp eilė kitų tautų politinių veikėjų, jis surašė "kriminalistų" sąrašą net devynis lietuvius, daugiau negu bet kurios kitos tautybės. Atranka padaryta pagal visiškai tokią pačią "logiką", kokia čekistai vadovavosi organizuodami masinius areštus bei išvežimus, tai yra, "iš akies ir iš peties". Štai tas sąrašas: Jurgis Bobelis (pulkininkas, jaurmireš), K. Palčiauskas (trumpą laiką buvęs Kauno burmistro pareigose), S. Žakevičius-Zymantas, prof. Mykolas Biržiška (mireš), Jonas Šlepetys, Juozas Ambrazevičius-Brazaitis, vyskupas V. Brizgys, A. Impulevičius, Paškevičius.

Brošiūrą uoliai garsina ir platina Laisvė ir Vilnis, o taip pat ir Tiesa Vilniuje plačiai aprašė. Chicagoje buvo surengtas "antifašistų" susirinkimas, tikslu reikalaujanti, kad Jungtinių Valstybių valdžia visus tuos asmenis perduotų boševikų "teismui".

Amerikiečių visuomenė ir spauda, tiesa, mažai tesidomi tais boševikų paslaugūnų stypčiojimais. Bet rėkauti nedraudžia.

Pirmas apčiuopiamas pasipriešinimas prieš tuos šūkalojimus buvo Chicagoje, kur įvyko minėto susirinkimo piketavimas - demonstracija. Sakoma, veikliausiai pasireiškė lietuviai. Demonstracija buvo gausi, energinga ir tapo spaudos ryškiau pastebėta, negu boševikų paslaugūnų plepalai Shermano viešbučio salėje. Išeitų, kad "mūšis laimėtas".

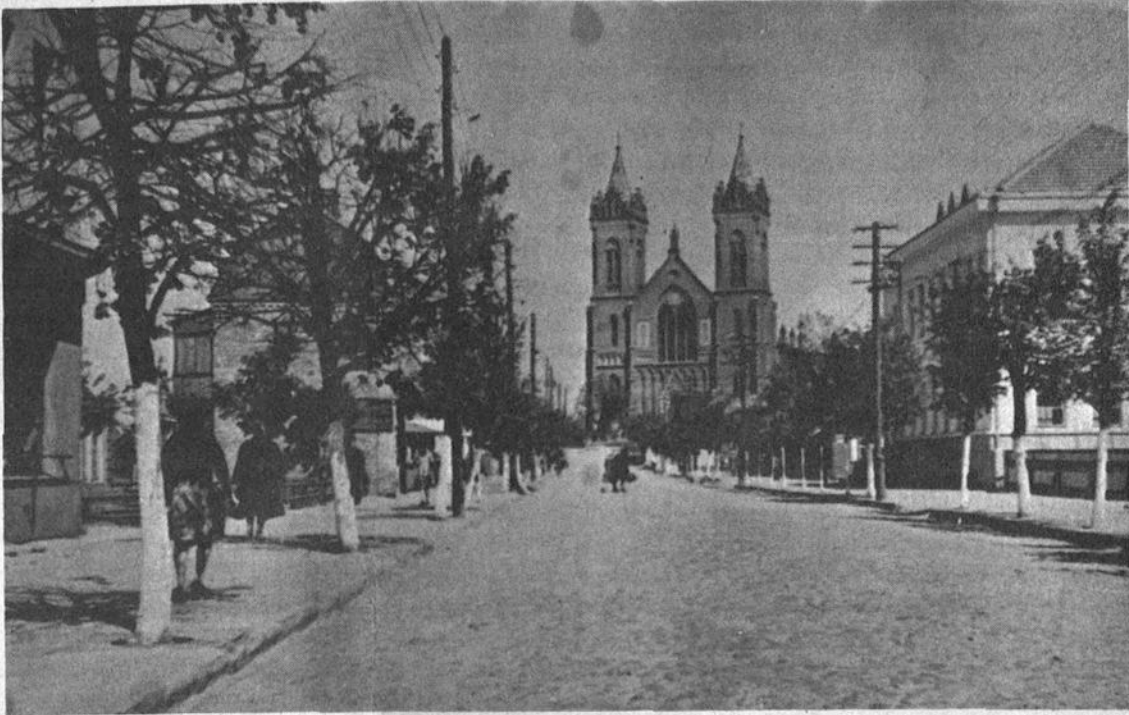
Bet tai vistiek tik atsirėkavimas į rėkavimą. Tai nėra sprendimas. Be to, tie neva "antifašistai" (iš tikrųjų tik raudonai dažyti fašistai) ne tik šūkavo, bet ir rašė. Rašė, žinoma, ką čekistinis agit-propa skyrius yra padiktavęs iš anapus. Į rėkavimą atsirėkauta. O į rašymus lyg ir lieka "neatsirašyta". Nors vargu ar čia kas be niekur nieko taip jau ir skubės daryti išvadas pagal tų "raštininkų" nurodymus, bet kas parašyta, tai parašyta. O parašyta, -- čia kalbame apie spausdintą brošiūrą -- pigus, kliaurai permatomas ir netgi visai nemokėsiškai, neapdairiai supintas šmeižalas.

Asmenų šmeižimas, remiantis prasimanytais ar iškraipytais neva faktais, yra baudžiamas veiksmas. Boševikų parankiniai, įprate, kad čia mažai kas tekreipia dėmesio į jų šmeižtus, šį kartą tiek įsidrąsino, kad iš tikrųjų visiškai neapdairiai pastatė save į keblią padėtį. Gudrų šmeižiką esti nelengva priversti atsakyti už nusikaltimą. Bet šiuo atveju šmeižikas ir jo bendrininkai visiškai nepasirūpino savo nusikaltimą kaip nors apdrausti nuo pasmerkimo. Jų tvirtinimai yra tiek akivaizdūs piktos valios šmeižtas, kad jokių kitų argumentų nusikaltimui įrodyti nebereikia.

Įsismaginę šmeižikai, atrodo, dar nesuvokia, į kokią klampynę jie įsistojo. Girdi, "jeigu Charles Allen meluoja, tai lietuviškieji nacionalistai turėtų įrodyti" Maža to, jie siūlosi net į teisėjus (savo byloj!) Girdi, jeigu būtų įrodyta, kad meluoja, tai mes į pasmerkumėm...

Bet "lietuviams nacionalistams" čia nieko nereikia įrodinėti. Įrodinėti galėtų prireikti kaip tik pačiam Charliui ir jo bendrininkams. Nes jis kaltina žmones spausdintu žodžiu, nurodydamas jų vardus ir pavardes, ir jam, o ne kam kitam galėtų teikti įrodyti tuos kaltinimus.

Žinoma, šis šmeižtas yra nukreiptas prieš konkrečius asmenis, ir tik jie tegali pareikalauti šmeižkus atsakyti. Gal jie sprendžia, kad "šuns balsas neina į dangų" ir mano, kad neverta su tuo reikalu tepliotis ir daryti išlaidų... Gal jie ir teisūs taip manydami. Bet, jei šmeižto tiesiogiai paliestieji nuspręstų, kad yra prasmės jiems siekti satisfakcijos, mūsų visuomenė turėtų jiems apčiuopiamai padėti. Tai būtų reikšmingesnis veiksmas, negu kova "atsirėkavimu". (vr)

Kupiškis 1963 metais.

MŪSŲ LIETUVA JAU SPAUSDINAMA

Gera ir naudinga lietuviškoji knyga išeivijoje darosi kiek retesnis, tačiau nemažiau mielas svečias kaip ir seniau; ja džiaugiasi tiek kultūrininkai, tiek visa mūsų skaitančioji visuomenė. Jau kuris laikas nemažai kalbama ir rašoma apie Liet. Enciklopedijos leidyklos leidžiamą Br. Kviklio paruoštą veikalą "Mūsų Lietuva".

-- Lietuvos vietovių aprašymą. Šia proga Dirvos korespondentas Chicagoje apsilankė pas ten pat gyvenantį knygų autorių ir paprašė suteikti kai kurių informacijų.

— Kada ir kaip kilo mintis rašyti "Mūsų Lietuvą"?

-- Dar Lietuvoje gyvendami pasigedavome tokios knygos, kurioje būtų aprašytos mūsų vietovės. Dažnai tekdavo keliauti po Lietuvą pėsčiomis, važinėti dviračiu, traukiniais ar autobusais; stengiausi pažinti Gimtąją Žemę, jos gyvenvietes ir žmones, bet visi ano meto užrašai dingo. Tremtyje teko viską iš naujo pradėti prieš kokią dešimtį metų. Nepaprastai didelė daugelio mūsų senosios ir jaunosios kartos išeivių meilė savo tėvų žemei, noras apie ją daug ką patirti, paskatino mane iš naujo imtis šio nemažo darbo.

— Ką galėtumėt pasakyti apie veikalo apimtį, turinį?

-- Nors teritoriškai Lietuva ir nėra labai didelė, stengiuosi aprašyti jos vietas tose sienose, kaip jos yra nustatytos tarptautinėmis sutartimis. Taigi įeinama ir Viniaus kraštas plačiąja prasme, ir lietuviškos gyvenvietės, likusios Gudijoje, Latvijoje, ir taip vadinamo Suvalkų trikampio vietovės; jei pasiseks ir Mažoji Lietuva. Aprašomi visi mūsų miestai, miesteliai, bažnytkaimiai, daugybė kaimų ir buv. dvarai -- istoriškai, geografiškai, etnografiškai. Be gyvenviečių, dar aprašoma: ežerai, upės, žymesnieji kalnai, miškai, piliakalniai, pilkapiai, svarbesnieji paminklai, o taip pat žmonės. Suprantama, kad medžiaga labai gausi ir plati. Visa knyga turės

BR. KVIKLYS

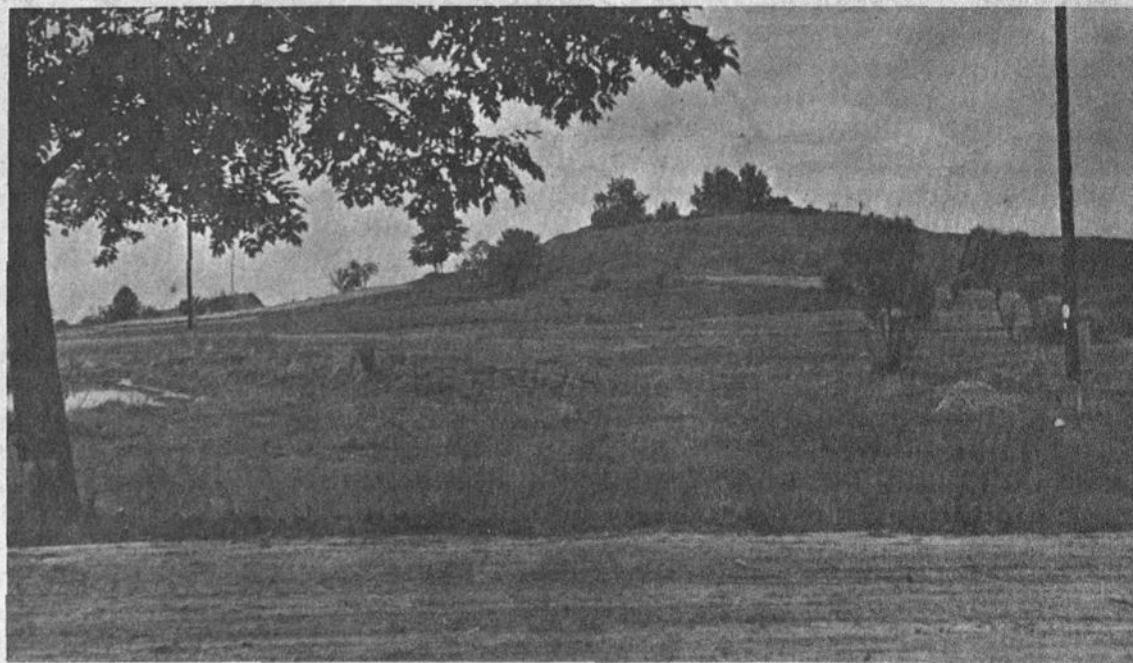
6 pagrindinius skyrius: Vilnija (Pietryčių Aukštaitija), Rytų Aukštaitija, Vidurio Lietuva, Sūduva, Žemaitija ir Mažoji Lietuva. Mažą viską sutalpinti į tris didžiulius tomus.

— Ar turite sunkumų su išleidimu?

-- Šiais laikais, leidžiant kiekvieną lietuvišką knygą, autoriai ir leidėjai turi aibes sunkumų. Tačiau džiaugiuosi, kad atsirado vyras, kuris sutiko juos visus priimti ir pakelti ant savo pečių. Turiu galvoje Lietuvos Enciklopedijos leidėją Juozą Kapočių. Išleides V. Krėvės raštus, baigęs leisti Liet. Enciklopediją, jis nepabijojo naujos naštos -- išleisti ir mano netaip jau mažą darbėlį. Ir tai išspausdinti jį pilnai, ne suglaustai; išleisti gražiai, gausiai iliustruojant. Leidėjas gražiai parėmė mūsų skaitančioji visuomenė. Iki šiam laikui, kaip teko girdėti, jis gavo daugiau kaip tūkstantį "Mūsų Lietuvos" užsakymų, kurie teikia gerų vilčių, kad knygos laida bus išpirta.

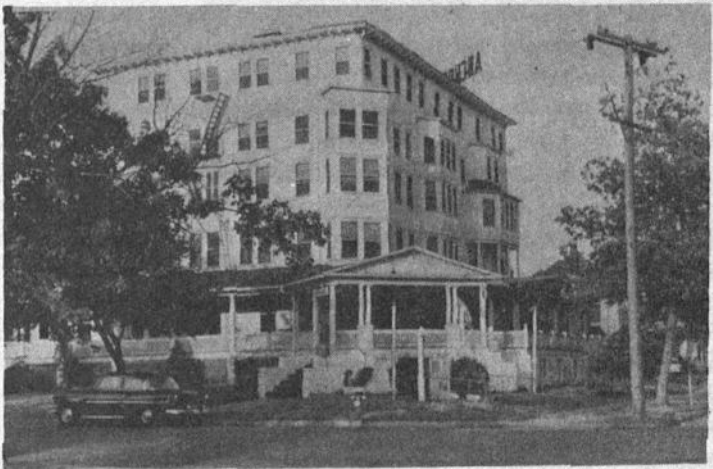
— Kokios yra prenumeratos sąlygos?

-- Iš anksto užsisakiusiems kiekvienas knygos tomas atsis po \$10.00, vietoje \$15.00. (tokia bus didžiulio kelių šimtų puslapių tomo kaina knygynuose). Tuo tarpu reikalingas tik užsakymo

Nadėgulių piliakalnis prie Sudeikių, Utenos apskr.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PProspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus viekančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigus ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

raštelis. Prenumeratoriai mokės už kiekvieną tomą atskirai, prieš pat pasirodant knygai. Taigi praktiškai jie niekuo nerizikuoja.

— Kaip vyksta spaudos darbai? Kada galima tikėtis sulaukti I-jo tomo?

-- Dabar I-jo tomo medžiaga baigiama rinkti; skaitomos keturios korektūros, kurių vieną atlieka prof. S. Kolupaila. Iki šiam laikui sulaužyta per 300 puslapių, kurių pirmieji lankai šiomis dienomis pradės ištsti į mašinas. Dedamos pastangos spaudos darbus paskubinti taip, kad veikalas išeitų jau šią vasarą, žinia, jeigu neatsiras nenumatytų kliūčių.

— Visi skaitytojai mėgstą iliustracijas. Ar jų netrūks?

-- Dėl to nėra ko baimintis. Leidėjas, turįs didelį patyrimą iliustravimo darbe, šiam reikalui negali nei vietos, nei lėšų. Galima sakyti, kad nebus knygų, kuriame nebus vertingos iliustracijos. Kai kurios nuotraukos bus meniškos, didelės ir gražios, kitos dokumentinės. Gera dalis Lietuvos vaizdų -- nauji, skaitytojams dar nežinomi.

— Ar turite šiam dideliu darbu tarkininkų?

-- Suprantama, kad vienas, dargi kasdien 8 valandas dirbamas darbuvietyje, negalėčiau tokio darbo atlikti. Man padeda visa eilė talkininkų, kurių eilėse yra: prof. S. Kolupaila, prof. Ig. Končius, J. Dainauskas, prof. Pr. Čepėnas, prof. dr. Z. Ivinskis, dr. R. Krasauskas, prel. M. Krupavičius, St. Santvaras, A. Mažiulis, dr. Al. Račkus, prof. A. Rukuiža, S. Šišmanas, V. Žilėnas ir daugelis kitų Lietuvos mylėtojų. Iliustracijų telkimo darbe energingai dirba Daumantas Čibas, veikalo kalbą ir stilų lygina prof. P. Žilionis. Iš viso tautos būdu man padeda ir medžiagą teikia apie 200 asmenų, gyvenančių visuose pasaulio kraštuose, neišskiriant ir pačios Lietuvos.

M. Valiukėnas

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Petras Stravinskis

RIKIAVIMOSI KLAUSIMAIS (2)

Laisvinimo klausimais (4)

Pagarba politikai

Prieš kelis metus (1955) Teisinių Žinių (Nr. 13-14) esu bandęs vienu rašiniu ("Politikos mokslas") apginti politiką nuo neteisingų jos užpildinėjimų mūsų spaudoje.

Dabar irgi norėčiau dar tą pačią temą paliesti, kadangi tais politikos užpildinėjimais, o kartu ir pasiūlymais iš mūsų politikos veikėjų (kurį ir dabar pasitaiko mūsų spaudoje) kenkiama taip pat ir Lietuvos laisvinimo darbui. Kokiu būdu?

1) Ogi Lietuvos laisvinimo darbas yra politinis. Todėl, nuvertinant politiką, kaip tokią, nuvertinamas ir mūsų laisvinimo darbas.

2) Laisvinimo darbą dirbamus politikos veikėjai. Todėl, pašiepiant politiką ir politikus, pakertamas šių pastarųjų autoritetas, kurio kaip tik jiems reikia jų darbe.

I. POLITIKA (SĄVOKA IR ĮVERTINIMAS)

Politika vadinamas tiek valstybės valdymo mokslas (scientia gubernandi), tiek ir valstybės valdymo menas (ars gubernandi) arba valstybės valdymo praktika.

Politikos mokslą sudaro: 1) politinė filosofija, 2) teisės mokslo pagrindai, 3) konstitucinis mokslas, 4) pilietybės mokslas, 5) pilietinių teisių mokslas, 6) valdžios mokslas, 7) politinių ideologijų mokslas, 8) politinių partijų mokslas, 9) viešosios opinijos mokslas, 10) tarptautinės politikos mokslas.

Taigi matome, koks platus ir koks svarbus, praktiškai naudingas politikos mokslas. Rodos, kaip galima atsilipti apie jį su pašaipu, su nepagarba jam?

Politinė praktika irgi yra la-

bai svarbi. Ją remiasi visos valstybės gyvenimas. Tai kaip gi jos negerbti ir kam gi ją žeminti?

Vadinas, politika, kaip tokia, yra gerbtina.

II. POLITIKAI

Politikai -- tai (1) politikos mokslo kūrėjai, teoretikai, (2) taip pat ir praktikai, tuo ar kitu būdu dalyvaujant valstybės valdyme, politinėje veikloje. Politikais dar vadinami ir tie, kurie šiaip interesuojasi politikos klausimais.

Taigi, kas šių žmonių veikloje yra negarbinga, kad juos kartais norima pažeminti? Priešingai, jų veikla yra kilni, idėjinio pagrindo. Todėl ir politikus, kaip tokius, turėtume gerbti.

Kas turi susidarys blogą nuomonę ir nekaipatsiliepti apie politikus, kaip tokius, turėtų atminti, kad istorijos eigoje daugybė didelių asmenybių, filosofų, teologų, literatų ir kitų buvo kartu ir politikai.

Politikai yra buvę: Platonas (428-347 pr. Kr.), parašęs politikos veikalus "Istatymai" ir "Valstybė"; Aristotelis (384-322 pr. Kr.), parašęs savo "Politiką"; Ciceronas (106-43 pr. Kr.) ir Šv. Augustinas (354-430), parašęs grynai politinį veikalą "De civitate Dei"; šv. Tomas Akvinietis (1225-1273), parašęs didžiulį traktatą "Summa theologiae", palietęs jame eilę politinių klausimų ir problemų; politikai yra buvę taip pat visi viduramžių filosofai ir teologai (nes tada gi politika buvo susijusi su religija).

Naujųjų amžių politikai yra buvę tokios žymios asmenybės, kaip Baconas (buvęs parlamento narys ir ministras), Hobbes, Spinoza, Leibniz, Locke, Montesquieu, Fichte, Hegelis, Schellingas, Schleiermacheris, Schopenhaueris, Nietzsche ir daugybė kitų.

Todėl nesuprantama, kaip galima ir dabar politikos veikėjus pašiepinti ir jų negerbti. Kas šaiposi iš politikų, šaiposi ir iš tų didžių istorinių asmenybių.

III. LIETUVOS LAISVINIMO DARBE

Mūsų dabartiniai (tremties) politikai dirba grynai idėjinį Lietuvos laisvinimo darbą, eikvodami tam savo laiką ir energiją. Todėl jie pelnosi mūsų ypatingą pagarbą, kartu gi ir mūsų gilią padėką.

Kas pašiepinėja ir stengiasi nuvertinti juos, brutaliai stumia juos iš jų pozicijų ir, kaip sakiau, kenkia laisvinimo darbui.

IV. BAIGIAMOSIOS PASTABOS

1) Gerbkime politiką, kaip tokią

I. -- "KUMŠČIO TEISĖ" VALSTYBĖJE.

Kai du dalykai yra panašios prigimties, bet skirtingos rūšies, neapdairu vien iš teorinių samprotavimų daryti išvadą, kad juose visi reiškiniai panašūs. Štai, varna ir višta -- juk paukščiai. Bet varna gerai skraido, o višta, nors turi net platesnius sparnus, skraidymo didžiulius negali...

Taip ir valstybėje supartija. Abi politinių tikslų organizacijos. Bet, jei valstybėje valdžia ir gali "parodyti kumštą" valdiniam, tai partijoje -- ypač čia, išeivijoje vegetuojančioje lietuvių partijoje -- vadovybė sekėjus "kumščiu" tvarkyti gali tikrai neįspūdingiau, negu višta gali skraidyti.

Taigi, kalbant apie žmoniškųjų mūsų "partiečių" nuomonių laisvės problemas, priminimas blogų pavyzdžių iš valdžių elgesio neprasmingas. Tai lyg aiškinti vištai, kaip pavojinga pakilti į orą aukščiau už medžių viršūnes.

Be to, mums čia neseniai teiktas aiškinimas apie kumščio teisę valstybėje ir šaipiau tolokas nuotikslumo. Visų pirma: ar, kalbant valstybinės teisės sąvokomis, tikslu kalbėti apie "valstybės santykius su piliečiais"? Juk piliečiai yra esminis pačios valstybės elementas, net svarbesnis už valdžią. (Piliečiai gali sukurti valdžią, o valdžia piliečių -- ne). Todėl "valstybės santykiai su piliečiais" yra lyg koks "kalbėjimasis su savim"...

Tačiau valdžia, naudodamasi savo vienaip ar kitaip įgyta galia, su valstybės teritorijoje gyvenančiais žmonėmis gali elgtis ir ne kaip su piliečiais, o tik kaip su valdiniais, ir gali jiems daug ką uždrausti, ne vien tik neleisti "pasisakyti prieš valdžios politiką". Bet tai ne valstybės, o tik valdžios santykis su piliečiais ar valdiniais.

"Kumščio teisė" yra stilistinė kalbos figūra, ne teisinė sąvoka. Atžymėti tam, kas valdžiai apibūdinama šiuo figūriniu posakiu,

ir skatinkime mūsų jaunosios kartos susidomėjimą ja.

2) Daugiau rašykime mūsų spaudoje politinius klausimus ir turtinkime politikos šaltinius sava kalba.

3) Nagrinėkime politines Lietuvos laisvinimo problemas, nevengdami nė pačių sunkiųjų, susijusių su teise.

4) Gerbkime visus mūsų politikos veikėjus (Vliko, jo opozicijos ir kitus) ir nusilenkime jiems už jų pasiaukojimą bendram gerui, tautos labui.

Taip elgdami, palengvinsime ir Lietuvos laisvinimo darbo sąlygas.

(Bus daugiau)

V. RASTENIS

yra kiti sąvokojimai, pav., absoliutizmas, diktatūra.

Bet absoliutizmas, diktatūra ar "pusiauaukeliškai" panašus valdymas nebūtinai sukelia tik "pasyumą", "atbukimą", "uniforminį galvojimą" ar "aklą pasidavimą valdžiai". Kartais toks valdymas sukelia maištus, revoliucijas. O esame buvę liudininkai ir tokių atvejų, kur vyraujanti valdinių didžiųjų sąmoningai, entuziastingai ir net kūrybingai dėjos priėmimo diktatūriškų valdžių politikos vykdymo. Ir ne visada valstybės dėl laisvių varžymo tik puvo ir trūnėjo. Esti ir priešingai. Tegu ir brutaliai, tegu ir per laonus bei daugelio sąvųjų ir svertimųjų kančias, diktatoriškai valdomos valstybės ne kartą žengė (ir tebežengia) iš laimėjimų į laimėjimus. Juk ir šiandien liberalinės demokratijos tik (ne labai sėkmingai) ginasi nuo komunistinių diktatūrų stiprėjimo ir ekspansijos...

Jei šiandien "visi suprantame" kad liberali demokratija - tokia valstybės santvarka, kurioje piliečiams stengiamasi užtikrinti kuodaugiausia individualių teisių ir individualių laisvių, įskaitant ir laisvę ne tik samprotauti apie savo valdžios politiką, bet ir teisę dalyvauti tos politikos lėmime bei valdytojų pasirinkime, -- esanti geresnė, negu visa tai varžanti absoliutistinė ar diktatorinė santvarka, tai tas supratimas mūmųse yra populiarus ne dėl to, kad mums patiems, piliečiams, atrodo geriau, maloniau ir saugiau naudotis teisėmis bei laisvėmis, negu būti tik įsakinėjamiems ir stumiamiems.

Beje, laisvė kritikuoti valdžios politiką būtų labai abejotinos vertės laisvė, jeigu ji būtų apribota sąlyga -- "kalbėti ir rašyti su priderama pagarba valdžios autoritetui, valdantiejiems". O kaip gi pasinaudos tokia laisvė pilietis, kuris yra nuoširdžiai (ir gal pagrįstai) įsitikinęs, kad jo valdžios politika ir patys valdantieji nebeužtikrina jokios pagarbos, o verti tik pasipiktinimo, pasmerkimo ir paniekos?

II. -- VADOVYBIŲ SANTYKIAI SU NARIAIS

Kaip piliečiai valstybėje, taip nariai partijoje ar betkokiam visuomeniniame sambūryje yra esminis elementas, be kurio nei vadovybės, nei sambūrio nebūtų. Partijos santykiai su jos pačios nariais būtų "santykiai" su saviimi. Santykiai yra tik tarp vadovybės ir narių.

Niekas mūsų čia neverčia ir negali priversti būti kokios nors organizacijos ar partijos nariu. Jei kas dalyvauja kokioje partijoje, tai visiškai laisva valia. Jei dalyvauja, tai tuo parodo, jos jis savanoriškai sutinka su toje partijoje vyraujančiais nusistatymais.

Jeigu nesutinka, tai jis gali arba įtikinti kitus narius pagal savo pažiūrą ir pasiekti, kad ir vadovybė laikytųsi jo siūlomos pažiūros (gali pasistengti ir pats užimti vadovaujamą vaidmenį), arba gali pasitraukti. Niekas jo čia "kuščio teise" čia negali priversti veikti ir kalbėti prieš savo įsitikinimą. Jei kas tačiau taip kalba, tai savanoriškai veidmainiauja.

Bet partija ar koks kitas visuomeninis sambūris tam ir yra, kad veikty ir kovotų už tam tikras sutartas pažiūras. Nėra sambūrio, nėra partijos, kur nariai elgtis pagal "kas galva tai razumas" principą. Sambūriuose (netgi partijose) paskirų narių skirtingų pažiūrų niekas per prievartą nemindžioja. Tačiau, jei jos skirtingos, tai sąžiningas asmuo turi tokias pažiūras iš sambūrio išsinešti, kad ir pats nemindžiotų jų pažiūrų, kurias sambūris tebe laiko gintomis. Įsijungdamas į sambūrį (ar partiją) asmuo savanoriškai prisideda prie sambūryje vyraujančių nusistatymų. Jis tai daro laisvai, ir ta jo laisvė gerbiama. Gerbiama jo laisvė nusistatymus ir keisti, tai yra -- iš sambūrio pasitraukti. Bet jis negali reikalauti, kad būtų gerbiama jo pretenzijos įnešti į sambūrį netvarką ir jį ardyti.

Atsakomybė reikšti nusistatymus sambūrio vardu sambūryje savanoriškai perduota vadovybei. Jei narys ima reikšti savus skirtingus nusistatymus sambūrio vardu, tai jis pasisavina jam nepriklausančią atsakomybę. Jei jis nori, kad jo pažiūra būtų reikiama sambūrio vardu, jis pirmą turį kovoti dėl tos pažiūros sambūrio viduje ir pasiekti, kad ji būtų sambūrio priimta. Kol to nėra, jam dera arba susilaikyti nuo savo skirtingos nuomonės propagavimo, arba atsipalaiduoti nuo ryšių su sambūriu.

* Plg. P. Stravinskio "Laisvinimo klausimais (2) Asmens laisvė, ar kumščio teisė", Dirva, 62 nr.

(Bus daugiau)

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAJE CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE "AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akrų pušynas — parkas.
- Šiltos Golfštromo srovės atviros jūros plažas vos 7 min. pėsčioms.
- Rami aplinkuma — daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus pataravimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonius kviečia atvykti praleisti atostogas.

Iš anksto kreiptis:

E. JANSONAS, 15 Rosedale St., Boston 24, Mass.
Tel. (Area 617) 288-5999.

Po birželio 15 d. — AUDRONĖ-JANSONAS —
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

LOŠĖJŲ RATELIS

JURGIS GLIAUDA

DIRVOS KONKURSE PREMIUOTOJI NOVELĖ

(11)

— Siūlymą paremiu, — suriko Gužienė.

Jie balsavo slapta, įbrėždami savo valią ir klubo likimą į Turutos išdalintus lapelius, susukdami juos dėdėlėmis, dedami ant popierinės lėkštutės. Tas dėdėles sukratė, sumaišė ir visų akivaizdoje atvinojo. Šeši balsai buvo "už", vienas tuščias ir vienas su įspaustu "no".

Turūta perdavė balsavimo lapelius Vyturiui. Šis pasiskelbė:

— Absoliuti narių dauguma už klubo pardavimą. Reiškia klubą parduodame.

— Ne, ne, ne! — suriko Morkūnienė. — Aš nesutinku!

Ji išbėgo iš posėdžio, lyg slėpdamasi nuo ją persekiojančių kaukų. Ji buvo tokia maža ir menkutė, tik jos judesiai greitai, kaip pauklės. Ji nubėgo į savo kėrtę už scenos, į kambarėlį, kurį Jackus rūpestingai išdažė skaisčiai-rusvais dažais.

Valandėlė, jai išbėgus, buvo kraupi tylą.

— Še tau ir lošėjų ratelis, — niūriai apvertė liežuvį Jackus. — O aš pabalsavau tuščiu.

— Tuščias ar pilnas, gausi dvidešimtis penkis šimtus, — nusišiepė Gužienė. — Prieš žmonių valią nepapūsi. Čia demokratija.

Už kelių dienų pardavimo santoris buvo apipavid-

lintas, o po mėnesio, kada visi formalumai pabaigti, Turūta gavo didžiausią savo amžiuje gautą čekį. Klubas šaikaitei radosi dvidešimt tūkstančių dolerių. Tą pat dieną pinigai buvo suskaldyti narių dalimis. Kitą dieną Jackus gavo paštą didžiausią savo amžiuje gautą čekį — du tūkstančių penkis šimtus dolerių.

Jis ilgai sėdėjo ties tuo pailgu žalsvo popierio gabalėliu, kuris reikė klubo mirties sprendimą. Koks nieku, tas popiergalis, mąstė Jackus, o tokia galia pinigų. Visus metus gali iš jo gyventi be darbo, be rūpesčio. Gali grynais naują karą pirkti. Gali Lietuvon nuvažiuoti, kaip tie, turčiai, dabar ten nusibalojoja.

Jis nutarė tą čekį nunešti Morkūnienėi ir atiduoti jai.

— Ne mano kiaulės, ne mano pupos, — švagždėjo Jackus. — Aš balsavau tuščiu; nes nežinočiau kaip kitaip? Bene ar galiotų prieš kitus mano ir Morkūnienės balsai? Vienas ar du prieš šešis bene galiotų? Tačiau aš neatidaviau savo balso už tą popiergalį.

— Morkūnienės buvo auka, Morkūnienėi teina ir čekis, — mąstė Jackus. — Ne ką ji begautų už savo laukelį su siauru ruoželiu, jeigu atskirai parduotų. Juk ten višta tuptels ir visą Morkūnienės daržą užgožia.

Ir visą klubo pardavimo taršaties metą jis nelankė klubo. Buvo per skaudyti lankytis. Geriau nei būt, nei matyt.

O dabar reikia pavažiuoti, atlankyti, negi paštu tą prakeiktą čekį siųsi?

Laikas jau buvo pasidavęs į pavasarį. Diena buvo graži, saulėta. Debesiukas, kaip kudlotas avelės mėlynų pievoj, vaikė vėjas. O dangaus švytėjimui stengėsi prilygti didelio miesto plotas. Ir čia, kaip menkoj parodijoje, pavasarėjancio dangaus švytesiai atliūžo metalinių dėžių briaunose šiukšlyne, antenų voratikliuose, nenusiblaivę tie dangaus švytesiai atrodė ir dulkinių langų stikluose,

lyg pagauti ten, lyg kaip drumzlinoj pelkėj nuskendęs deimantas.

Sunku miestui, nepajėgu miestui ir jo nualintiems, nugalintiems rajonams pamegžioti pavasarėjancio dangaus švytesius. O, vienok, viskas lyg pagražė, lyg paskaidrėje atrodė dabar Jackui aplinkui seną klubą. Lyg emė ir pražydo senos, aplupusių dažų sienos, priimdamos saviu kuklią dar pavasarėjancio saulės šilimą. Bet...

Už belapių krūmokšnių, prie balsvo, gailingai stūkšincio Morkūnienės namo Jackus tuoj, tik išnėręs ir už gatvės kampo, pamatė stambų oranžinį traktorių su aukšta skersine, prie kurios kabaldojo didelis metalinis rutulis ant lino. Pažino Jackus tokį traktorių, tai kaip žmogui giltinė. Giltinė turi dalį, o toks nlieninis žvėris turi tą svambalą, kurį galima kelti ant skersinės ir trenkti juo iš aukšto ar iš šono į griaunamą trobesį. Keli mėnūričiai vyrai stūmėsi ir erčio erčio to oranžinio žvėries. Jackui pasivaidėjo, kad Morkūnienės namas sustiro nekrustėdamas prieš tą niokojimo bestiją, besitaikstančią pulti, kandžioti ir draskyti.

— Dasigvenau iki tokių šermenų, — suvapėjo apmaudingai Jackus. Jo dvasioje, pačioje gilumoje, lyg kokios stygelės skaudžiai suvirpėjo, sumaugė ir atliepė gailių susigrauzimų. Ir visas jis atlienė į tą susigraudimą lyg, netekęs saulėtos dienos, paniręs į lapkritinį speigą.

O, va, klubo durys prasivėrė su graudžiu, jam savu svyrų girdešiu ir Morkūnienė, apsirengusi pilku apsiaustu, su ta pat juoda skribelaite papuošta balta gėle, su kuria iš šventė klube mriš ketvertą mėnesių savo sklypo dovanojimo vakara, išžengė pro duris. Ji nešėsi rankoj nemažą kartoningą dėžę, o pati buvo tokia maža ir menkutė. Ji išvydo atokiau sustojusį ir lyg griovybos darbų belaukiantį Jackų, ir smarkiai susiraukė.

(Bus daugiau)

ŠEIMOS

POILSIUI
PUKIOS
MAUDYNĖS,
LAIVELIAI IR
ZUVAVIMAS

Christiana

Lodge & Cottages

on Christiana Lake

PLANUOKITE šeimai atostogas 32 akrų jvairių pramogų kupinoje LINKŲ vasarvietėje. Pukios maistas, baras, linksmavakariai. Laiveliai NEMOKAMAI. Dėl sąlygų teirautis BOX D-266. EDWARDSBURG, MICHIGAN, arba telef. J. Linkus, NEptune 1-5055.

ATEITIN PAŽVELGĖS ALTS SEIMAS

Ne tik visuomeninės organizacijos, bet ir miestai turi savo būdingus bruožus, trumpai, keliais žodžiais nusakančius jų istorinę vietą tautos gyvenime.

Pasirinkimas ALT S-gos Seimui St. Louis miesto sutapo su to miesto dvasia, nusakyta lakūno Ch. A. Lindbergho, pirmojo lakūno, perskridusio Atlantą. Savo lėktuvą ir savo autobiografiją jis pavadino St. Louis dvasia (spirit of St. Louis). Tai toji pirmyn žvelgianti dvasia, kuri paskatino ir mūsų Darius ir Girėnų imtis žygio, užtarnavusio Lietuviai tautai ir Amerikos lie-

reikšmingas Sąjungos tikslams detales.

Jau patsai Seimo atidarymas parodė, kad jo tėkmė nustatyta dvasios, kurią trumpais žodžiais išreiškė ir rengėjų vardu Seimą pasveikinęs ALTS E. St. Louis skyriaus pirm. Dr. P. Švarcas, būtent, kad skyriui pavestasis uždavinys suteikė ne tik įtempto darbo, bet iškėlė visą St. Louis lietuvių visuomenę amerikiečių akys.

Toks gausus suvažiavimas buvo pirmas lietuvių viešas pasirodymas St. Louis mieste, iškėlęs ne tik ALTS skyriaus vardą,

tis. Taip pat raštu sveikino keli ALTS skyriai, negalėję atsiųsti savo atstovų -- inž. J. Gaižutis, Al. Jančys, Zenkus, Lileikis, M. Gureckas, bendraminčių iš Australijos vardu Jonas Valys ir Pov. Lukošius.

Kiek vėliau atvykę į Seimą dar žodžiu sveikino ALB Centro valdybos pirm. Jasaitis ir Chicagos Apyg. pirm. inž. Vėbra.

Gausiais suvažiavimo dalyvių plovimais buvo priimti New Yorko miesto burmistro R. Wagnerio sveikinimas ir kvietimas sekančią seimą ruošti New Yorko

(Nukelta 16 psl.)

ALT S-gos seimo darbo prezidiumas: Povilaitis, Petrušaitis, pirm. J. Jurkūnas ir Matioška.

ALT Sąjungos seimo grupė dalyvių.

tuvų išeivijai garbę ir pasididžiavimą.

Sunku būtų tvirtinti, ar tai sutapimas, ar ne, bet ALT S-gos Seimas, vykęs gegužės 31 ir birželio 1 d. St. Louis mieste, išskirtinas tuo, kad jame pasireiškė toji ryžtingesnė ateitin skatinanti žvelgti dvasia. Jame vyravo aukštyn ir platyn siekiančios mintys, nustelbusios jau užžėlusius takus, praeities dulkių apneštas kelelių provėžas.

Praeitį tiek reikšminga, kiek reikšmingi buvo veikusių darbuotojų žygiai ir darbai, sukūrę tvirtus Sąjungos pagrindus, nustatę aiškius veikimo principus ir tikslus. Jais pasiremiant, auga ir besiplečiąs Sąjungos ažuolas palieka šešėlyje smulkius asmeniškus, siauras ambicijas, ne-

bet visos, kad ir negausios, lietuvių bendruomenės.

Po dr. P. Švarco žodžio, trumpą kalbą pasakė ALTS pirmininkas Vytautas Abraitis.

Suvažiavimą raštu sveikino -- Diplomatinijos šefas min. St. Lozovaitis, Lietuvos Atstovas Washingtono J. Kajeckas, Gen. Konsulas J. Budrys, Gen. Konsulas dr. J. Daužvardis, ALT Prezidentas L. Šimutis, ALB Tarybos Prezidiumo pirm. St. Barzdukas, LNT -- dr. Br. Nemickas, Lietuvos Laisvės K-to vardu -- dr. A. Trimakas, SLA -- Prezidentas Pov. Dargis, Korp! Neo-Lithuania pirm. inž. V. Mažeika, BALF vardu kun. L. Jankus, Rezoliucijoms Remti K-to -- L. Valiukas, Margučio -- L. Vanagaitienė, ALB St. Louis sk. -- Batai-

Juozas ir Marija Bachunai registruojasi, atvykę į ALTS seimą. Prie stalo sėdi mandatų komisijos narė A. Kleinaitenė.

Abraičio žodis...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir remti lietuvių tautos pastangas atstatyti bei išlaikyti savame krašte Nepriklausomos Lietuvos valstybę, apsaugojančią pagrindines žmogaus teises bei laisves. To siekdami, mes stengiamės savo nariuose ir visuomeniniame veikime skiepyti pasiaukojimą ir pirmenybės teikimą bendriesiems tautiniams reikalams, solidarumą ir drausmę viešame veikime ir deramą pagarbą kitoms nuomonėms, kai ginami savi nusistatymai bei pažiūros tautinių, religinių ar kitų visuomeninių grupių santykiuose bei diskusijose. Mes siekiame tą įkvėpti ir perduoti ir mūsų jaunesniajai kartai.

Su šiuo mūsų įstatais paremtu įsitikinimu pareiškimu aš skelbiu Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimą atidarytu.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Solistė Aldona Stempužienė ALT Sąjungos seimo koncerto metu St. Louis mieste birželio 1 d.

Dr. Jonas Balys, ALT Sąjungos seime skaitęs paskaitą apie bendradarbiavimą su kraštu, ir ALT S-gos valdybos sekretorė E. Čekienė prie Vilties spaustuovės darbų parodėlės.

ALT Sąjungos seimo sekretoriatas. Sėdi iš kairės: Jonas Gumbelvičius, Bronius Tiškus ir Albertas Paulikaitis.

Vyt. Gedgaudo nuotraukos

E. St. Louis choras, vadovaujamas Alberto Paulikaitio ALTS-gos seimo koncerte išpildęs programą.

ATEITIN PAŽVELGĖS SEIMAS

(Atkelta iš 5 psl.)

mieste, o taip pat St. Louis burmistro R. Tucker, kongreso atstovų Th. Curtis ir M. Price sveikinimai.

Kongreso atstovas Th. Curtis kitą dieną dalyvavo Seimobanke te ir pasakė kalbą. Burmistras R. Tucker atsiuntė savo atstovą.

Po oficialiosios dalies, kurios metu buvo susiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai ir pagerbti žuvusieji ir mirusieji Sąjungos nariai, pertraukos metu kitoje salėje buvo oficialiai atidaryta dail. Juozo Bagdono darbų paroda. Atidarant žodį tarė Sąjungos pirm. V. Abraitis ir pats darbų autorius J. Bagdonas.

ALT S-gos Seimo darbo posė-

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS.
GREAT MARSH RD.
CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės žildomo gar-
saus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atski-
ri namukai, kuriuose pa-
tiems galima gamintis val-
gi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami
vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų au-
tomobilių — transportacija
į ir iš paplūdimio.
- Vaikų priežiūra tėvams iš-
vykus.
- Šalia "Bangos" randasi eže-
ras su viešu paplūdimiu.
Žuvavimo mėgėjams yra
laivelis.
- Norintieji puikiai praleisti
atostogas prašomi su užsaky-
mais kreiptis šiuo adresu:
A. Pakštienė,
74 Alicia Rd.,
Boston 24, Mass.
Tel. AV 2-8046,
o po birželio 15 d. į "Bangą"
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633.

dis prasidėjo išrinkus prezidiumą, į kurį įėjo: inž. Jonas Jurkūnas, Ant. Matjoška, Petrušaitis ir J. Povilaitis. Sekretariate darbavosi pasikeisdami E. St. Louis skyriaus nariai Br. Tiškus, Tervydis, Paulikaitis ir kt.

Sudarius ir patvirtinus Seimo darbams reikalingas komisijas, posėdis buvo pradėtas valdybos pranešimu. Valdybos vardu išsamų pranešimą darydamas pirm. Vytautas Abraitis, peržvelgęs praeitoje 2 metų kadencijoje atliktus darbus, pabrėžė, kad pagrindiniu valdybos užsimojimu buvo stiprinti pačios S-gos veiklą, jungti ir remti jaunosios kartos organizuotumą pastangas, remti savąją spaudą.

Ta proga pasidžiaugė dideliu šuoliu pirmyn, atsiėktu Korpi Neo-Lithuania, kurioje galima didžiuliu gražiu lietuvišku prieaugliu, į kurį su pavydu žiūri daugelis organizacijų.

Sąjungos įtaka stiprėjančiais darbais reiškėsi LNT ir LNF. Aktyviai pasireiškė bendrinėse organizacijose, kaip ALT ir BALF. Ypatingai pastarojoje įgyta įtaka, atitinkanti ALT S-gos svorį.

ALB nėra organizacinio atstovavimo principo, bet užtat joje aktyviai reiškiasi pavieniai S-gos nariai, kartais tuo net skriaudžiant savuosius reikalus.

Valdyba, artimai bendradarbiaudama su Vilties draugija, pri-
tarė jos užsibrėžtiems planams ir padarytoms reformoms.

Čia pirmininkas ypatingai užakcentavo Dirvos laikraščio pajėgumą, nuo kurio priklauso ir S-gos svoris visuomenėje. Užtat S-gos nariai dar didesniu aktyvumu turėtų prisidėti prie Vilties d-jos finansinio pajėgumo ugdymo.

Vienas didžiųjų užsimojimų, dar šiais metais išleisti Prezidento Antano Smetonos monografiją, kuri sieks netoli 800 psl., pareikalavęs iš valdybos daug pastangų leidimo kapitalui sudaryti eina prie galo, bet dar reikalingas didesnis narių dėmesys prenumeratorių rinkimui. Su didesne parama monografijos išleidimui į talką yra atėję K. Pocius ir J. Bachunas.

Suminėjęs visą eilę kitų valdybų tekusių atlikti darbų Sąjungos propagavimo, jos atstovavimo ir kt. srityse, pirm. V. Abraitis pasidžiaugė, kad visa tai valdyba galėjusi atlikti tik glaudaus bendradarbiavimo su skyrių vadovybėmis, Vilties d-jos valdyba ir Dirvos redakcijos dėka.

Nors vienas kitas skyrius ir nepakankamai atsižvelgė į S-gos vadovybės darbus ir įsipareigojimus, bet tai išimtis, kurios nemažina tikėjimo, kad skyrių ir valdybos glaudus bendradarbiavimas ves Sąjungą į dar gražesnę ateitį.

Valdybos išdėstius Povilas Ališauskas patiekė apyskaitą, kuri, po revizijos komisijos pirm. K. Pociaus pranešimo, Seimo buvo priimta ir patvirtinta.

Diskusijose dėl pranešimų klausimais ir sugestijomis dalyvavo J. Bachunas, R. Nemickas, A. Gruzdis (ypatingai išskėlęs reikalingą kreipti kuo didžiausią dėmesį į jaunimo organizavimą) Eug. Bartkus, K. Pocius, K.S. Karpis, A. Trečiokas, Dr. Vl. Ramanauskas, K. Ramonas, Ant. Senikas, Dr. Br. Nemickas, J. Povilaitis ir kt.

Išdiskutavus visus Seime kilusius klausimus ryšium su valdybos ir reviz. k-jos pranešimais, Seimas išreiškė valdybai padėką už atliktus darbus, kartu pareiškiant Seimo padėką visiems Prezidento A. Smetonos monografijos rėmėjams.

(Bus daugiau)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Htgs. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Roms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080.

(68)

ALTS seimo grupė dalyvių klausosi dr. J. Balio ir dr. V. Paprocko paskaitų apie bendradarbiavimą su kraštu.
Vyt. Gedgaudo nuotrauka

TURIME IŠEITI SU PLATESNE INFORMACIJA

Kremlius sujudo šmeižti tremties žmones, jų veiklą. Visoklą veiklą -- politinę, tautinę, religinę, kultūrinę, kuri gali kliudyti sovietinės agresijos - imperializmo plitimui.

Laikas ir nuotaikos Kremlui palankios. Nuolaidų politika sovietiniam propagandos potvyniui atveria plačius kelius. Bet tai atskira tema.

Vienu keliu Kremlius verbuoja mūsų eilėse "kultūrinių santykių", "broliško pažinimo", "bendradarbiavimo" agentus. Kokie kas toji žvejyba gana skysta: trečio vandens nuo kieselėlio pora žurnalistų, grafomanas ir pusantro sijosno. Pravartu ir tai pažymėti.

Antru keliu Kremlius anglų ir kitomis kalbomis plečia tremtinių šmeižimo akciją. Visa eilė brošiūrų paleista anglų, vokiečių kalba klastotais ir abejotinais dokumentais įrodinėjant, koks, kur yra pasislėpęs karo nusikaltėlis. Nuo pavienių asmenų einama visu plotu: pabėgusieji iš savo tėvynės vienaip ar kitaip yra nusikaltė ir savo žemei, ir žmogiškumui, ir taikai. Taip, ir taikai, nes jie kursto karo ugnį.

Turint galvoj milžiniškus sovietų resursus propagandos reikalams ir šios šalies kai kurių sluoksnių nuotaikas ir troškulį pasipelninti, nėtenka abejoti sovietinio šmeižo, purvinimo įtaka.

Rašančiam neseniai teko padaryti pranešimą apie Kremliaus terorą Pabaltijo valstybėse. Po pranešimo kilo ne vienas klausimas ir sovietinių šmeižtų temomis. Atsakių į klausimus, su sirinkusieji beveik apkalta pranešėją, kaip Pabaltijo gyventoją, kodėl iki šiol taip mažai Amerikoje -- anglų kalba -- rašoma apie tai, kas dėjos, kas dedasi sovietų vergijoje? Armonienės, apie partizanų kovas ir kita lietuvių išleista anglų kalba literatūra buvo išvardinta ir žinoma, kad ne vienas įsigijo ir vėliau pranešėjui dėkojo. Ta proga būtinai pastebėti: amerikiečiai susirūpinę. Tai jau daug. Susirūpinę karo pavojum, susirūpinę Kuba, susirūpinę, kad Chruščiovo pasižadėjimas mus laidoti nėra liapsusas. Atsakymų į tuos klausimus laukia amerikiečių darbininkija ir vidurinisys inteligentijos luomas. Jie mus supranta.

Ne kartą keliamas reikalas leisti rašius svetimomis kalbomis. Reiktų aptarti ir pajudėti. Pajudėti visu platumu, visa jėga, kokią tik mes galim sutelkti.

Jokia paslaptis, kad knygų leidimas anglų kalba turi būti mūsų pačių atliktas. Svetimos leidyklos turi savo interesus, idėjas, peļną. Labai geru atveju, kaip tai atsitiko su "Palikit ašaras Maskvoje" galima bandyti ieškoti ir angliško laidyklų, bet beveik be išimties, žymesnės leidyklos, politinė literatūra košia per tankius koštvus.

Teko nugirsti, kad latviai organizuoja leidyklą politinei literatūrai leisti.

Kitaip su daliosios literatūros leidimu. Yra ne viena antros, trečios eilės angliška leidykla, kuri paskolina savo vardą už pinigų. Tuo vardu jau naudojasi kai kurie mūsų rašytojai.

Bet visai kitas reikalas su propagandine, politine raštija. Čia būtinas geras pasirengimas, iš anksto žinant, kad ir platinimas susitiks su kaikiurėmis kliūtimis.

Teksto paruošimui, kaip jaune kartą Dirva siūlė, tektų užangažuoti atitinkami rašytojai, visuomenininkai, politikai.

Labai plačiai ir neatidėliojamai svarstyti dalykas.

Nebus persūdyta pasakius, kad mūsų politinės, visuomeninės veiklos vaga suka į naujus, sunkius bandymus. Vlikas, Taryba Bendruomenė, man rodos, turėtų gerokai perkrauti planus ir šūkius. Jeigu kur galim išbandyti vienybės sekmumą, tai -- rašto darbo laukuose. Čia vienybės niekad nebus per daug.

Gražių pavyzdžių jau yra parodę paskiri asmenys, organizacijos. Neseniai kupiškėnų klubas paaukojo knygų leidimui 500 dolerių. Gilaus supratimo vertas Kaštelionio pasižadėjimas. Jis ne vieną rašto žmogų pastumia į knygnešių gadyne. Kaip jau buvo spaudoje minėta, S. Kaštelionis ne lengvai renka duoną ir skati-

ką, iki savo amžiaus užbaigos pasižadėjimas kasmet skirti premiją. Kad jis gyventų šimtą ir dešimt metų, be šių metų!

Nors dar per anksti giedoti pasisekimo giesmes, bet kas išskasė Simą Kaštelionį, kad jis su tokiu pasižadėjimu atėjo į knygnešių eiles -- tai jau pasisekimas ne tik Dirvos, bet ir visų raštą kuriančių, skaitančių vyrų ir moterų.

Grįžtant prie anglų kalba knygų leidimo, yra daug pragiedrulių, kad tai turi pasisekti. Būtų pravartu šiuo klausimu iš visų pusių, visokiais balsais pasikalbėti.

(d)

AUKOS DIRVAI

M. Klimas, Linden	2.00
V. Senuta, Brockton	1.00
J. Čėsna, Chicago	1.00
J. Šiaučūnas, Cleveland	2.00
S. Šimoliūnas, Detroit	3.00
J. Kregždė, Cincinnati	2.00
Operėtės Choras, New York	5.00
M. Petrulis, Toronto	1.00
Dr. A. Grushnys, Larned ...	4.00
K. Gudauskas, Baltimore ...	1.00
M. Karaša, Baltimore	4.00
L. Rimkus, Dover	4.00
J. Grabauskas, Chicago	1.00
S. Matulevičius, Chicago	1.00
Bostono Skautai "Lapiniai" ..	15.00
A. Jaras, Melrose Park	1.00
V.B.Galinis, Dorchester	1.00
Litho Art Studio, Chicago	4.00
Br. Veitas, Pittsburgh	5.00
Dr. J. Abraitis, Cleveland ...	1.00

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4¹/₂%

**SUPERIOR
SAVINGS**

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Y. KOMET AUKŠTOS KOKYBĖS... VISUR POPULIAROS KAINOS!

PIANISTO ANTANO SMETONOS REČITALIS

Birželio 9 d., sekmadienį, 7 val. vakaro Cleveland Music School Settlement patalpose, 11125 Magnolia Drive, įvyksta pianisto Antano Smetonos rečitalis. Programoje Bacho, Schuberto, Chopino ir moderniojo kompozitoriaus, V. Persichetti, kūriniai. Šį koncertą rengia ir globoja Čiurlionio Ansamblis, kurio nariu yra buvęs ir pianistas Smetona.

Šis koncertas yra kartu ir Antano Smetonos atsišveikinimo koncertas, nes liepos mėnesio viduryje jis išvyksta kaip "Fulbright Fellow" į Freiburgo Muzikos Akademiją gilinti fortepijono studijų. Šių metų birželio mėnesį Antanas Smetona Master of Science laipsniu baigė Juilliard School of Music ir sykiu laimėjo Fulbrighto premiją, kurios pasėkoje jis ir vyksta į Vokietiją kaip Amerikos muzikos atstovas. Fulbrighto premijos laimėjimas jauno pianisto karjeroje yra reikšmingas įvykis, atskleidžias jo kelyje naujus akiračius. Galimas dalykas, kad, studijuodamas toliau fortepijoną Vokietijoje, Antanas Smetona turės galimybes ir koncertuoti — ne tik Vokietijoje, bet ir už Vokietijos ribų: Prancūzijoje, Belgijoje, Olandijoje ir Šveicarijoje.

Pradėjęs fortepijono studijas pas savo motiną Birutę, Antanas Smetona turėjo retos progos studijuoti ir pas tokius pasaulinio masto pianistus, kaip Leonard Shure, Nadia Reisenberg, Theodore Lettvin ir Rosina Lhevinne. Jie visi pripažino Antanui didelius pianisto gabumus, todėl ir Fulbrighto premijos laimėjimas nėra visai nelauktas dalykas. Apie to laimėjimo reikšmę, betgi, galima spręsti, kad ir iš to, kad Antanas asmeniniams laiškais pasveikino senatoriai Lausche ir Young ir kongresmanai Bolton ir Taft.

Tie, kurie yra sekę Antano Smetonos pianistinę rutuliojimąsi, ateinantį sekmadienį turės progos jį išgirsti jo paruošiamojo pia-

Clevelando tautinių šokių grupė kviečia clevelandiečius atsilankyti birželio 8 d. į mažąją tautinių šokių šventę šv. Jurgio parapijos salėje. Nuotraukoje iš kairės: E. Šenbergaitė, T. Idzelytė, G. Bačiulytė, D. Orantaitė, G. Stuogytė, R. Unguraitytė, J. Karaliūtė, R. Širvaitė, E. Augustinavičiūtė, M. Stasaitė, S. Alšėnaitė, A. Balčiūnaitė, V. Plidžinsko nuotrauka

nistinio etapo baigmėje ir palyginti šį koncertą su ankstyvesniaisiais. Tie, gi, kurie jo dar nėra girdėję, galės pasiklausyti besivystančios pianistinės pajėgos. Galimas dalykas, kad sekantį sykį, grįžusį iš Vokietijos, Antaną Smetoną mes jau girdėsime kaip visų pripažintą pianistą. Jei taip įvyktų, tuomet mes visi, kurie sekėme Antano Smetonos muzikalinį brendimą, galėtume pasakyti: ne veltui mes iš jo daug laikėme. Tuo tarpu betgi, mes pasi-tenkinsime Antanui palinkėję to, ko paprastai tokio-
mis progomis linkima: iš-
tvermės, sėkmingo darbo ir
gero vėjo. A. N.

Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimas Clevelande

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimą Clevelande rengia š. m. birželio 16 dieną, sekmadienį.

10:30 val. iškilmingos šv. Mišios šv. Jurgio parapijos bažnyčioje už išvežtuosius į Sibirą ir žuvusius lietuvius. Pamaldų metu giedos parapijos choras ir solistai vad. muziko Pr. Ambrazo.

10 val. šv. Panelės Nesiliaujančios Pagalbos liet. parapijos bažnyčioje pamaldos už išvežtuosius į Sibirą ir žuvusius lietuvius.

12:30 val. Clevelando lietuvių kultūros darželyje iškilmingos minėjimas. Clevelando miesto burmistras R. Locher pasakys pagrindinę kalbą. Čiurlionio Ansamblis, vad. muz. Alf. Mikulskio, išpildys meninę dalį.

Visos liet. organizacijos su vėliavomis kviečiamos dalyvauti pamaldose šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje ir iškilmingame minėjime lietuvių kultūros darželyje.

Susirinkusiems minėjimo dalyviams bus patiekta priimti rezoliucija ir ją priėmus bus pasiūsta JAV prezidentui, valstybės departamentui sekretoriui ir kt.

valdžios pareigūnams.

Gyvename ypatingą momentą. Tik mes, būdami laisvam pasaulyje, galime prašyti laisvojo pasaulio valstybių vyriausybės kelti Lietuvos išlaisvinimo iš komunistinės Rusijos vergijos klausimą. Todėl tą dieną dalyvausime Tragiškųjų Birželio įvykių minėjime. Tik gausus mūsų dalyvavimas privers ir amerikiečius susidomėti Lietuvos išlaisvinimo reikalais.

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyriaus Valdyba

Mažoji Tautinių Šokių šventė

Birželio 8 d., šeštadienį, 7:30 val., šv. Jurgio parapijos salėje, jaunimas kviečia tamstą pas save — į Mažąją Lietuvių Tautinių Šokių šventę.

Nepraleiskite progos pamatyti šokių, kurie bus atliekami Tautinių Šokių šventėje, Chicagoje.

Savo atsilankymu ne tik pagelbėsite šokėjų kelionės Chicago išlaidas padengti, bet suteiksite jaunimui jėgų reprezentuoti mūsų tautinių šokių meną.

Programoje dalyvaus ir Clevelando Vyrų Oktetas, vadovaujamas Rytio Babicko.

Po tautinių šokių ir kt. programos — pasivažiavimas ir pasilinksminimas. Įžanga — 1 dol. Negalint dalyvauti prašome nors mažą auką prisiųsti K. Karaliui — 2208 Grandview Ave. LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ GEGUŽINĖ

Šiomet, kaip ir kitais metais, Clevelando Lituanistinių Mokyklų Tėvų Komitetai užantspaudoja vėl vienus baigtus mokslo metus bendra gegužine, kuri įvyks birželio 9 d. Niadrų ūkyje.

Mokyklų mokiniai atliks įdomią neilgą programą. Visiems bus kuo troškūlį ir alkį nuraminti. Kas norės — ir pasižokti galės. Dideliems ir mažiems bus linksma, gražu ir malonu savo pareigą atlikti — Mokyklų gegužinėje susitikti. Pradžią 1 val. Programos pradžią 3 val.

Nauja aukštoji mokykla Clevelande

Nuo ateinančių mokslo metų pradžios Clevelande atidaroma nauja aukštoji mokykla — Cuyahoga Community College. Į ją didele sparta registruojasi Clevelando ir apylinkių jaunimas, siekias praktiškųjų mokslų ir profesinio išsilavinimo, be kurio kas kart sunkiau rasti pragyvenimui šaltinio — gerai atlyginamo darbo.

Be normalių universitetinio mokslo šakų, veiks ir specialūs kursai sekretari-

jaliniam darbui, prekybai ir buhalterijai bei braižymui. Tikimasi taip pat neužilgo sudaryti sąlygas mokintis elektronikos, gamybos, gailingųjų seserų, dantų higienos, mediciniškai pagalbai, technologijai ir kt. srityse.

Į mokyklą priimami baigę gimnazijas (high school). Kursai vyks ir vakarais.

Istojoimo blankai gaunami visose gimnazijose, o taip pat ir mokyklos raštinėje: 1010 Euclid Bldg., kamb. 905, Cleveland 15, Ohio.

Baigę gimnazijas, be amžiaus skirtumo, gali teirautis ir rasti sau tinkamų kursų, reikalingų savo atečiai užsitikrinti.

* Į KANADOS SLA KUOPŲ ruošiamą šventę Niagaroje iš Clevelando vykstantys privačiomis mašinomis, o ne autobusu, kaip buvo anksčiau pranešta. Dėl sąlygų vykti į šventę, susinteresuotieji kreipiasi į vietines kuopų vadovybes.

Norintiems geriau pramokti anglų kalbą ir amatų

Švietimo Įstaiga (Board of Education) skelbia, kad silpnai ar visai nemokantiems anglų kalbos patartina atkreipti dėmesį į naują televizijos programą, kurios metu (nuo 6:30 iki 7 val. ryto, chanal 3 (KYW-TV) bus rodoma, kaip geriau išmokti ir naudotis anglų kalbos rašyba ir skaitymu.

Be to, birželio 5 ir 7 d. galima registruotis kursams, kuriuose mokinama šiuo metu taip reikalingų amatų, jų tarpe — siuvimas, įstaigos darbas, projektavimas ir dažymas, automobilių taisymas, įvairūs amatai fabrikuose (šveicavimas, mechaninis projekt.), elektros ir kt.

Kursai kainuoja tik 10 dol. semestru. Užsiregistruoti galima nuo 6 iki 9

IŠ ALT VEIKLOS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus metiniame susirinkime, pirm. K. Žiedonis pranešė, kad metų veikimo pradžioje priimtas metinis veiklos planas pilnai įvykdytas. Suroštas Vasario 16-sios šventės minėjimas. Kalbėtojais buvo iškviesti JAV kongresmanas Charles A. Vanik ir buvęs Lietuvos žemės ūkio ministeris Juozas Audėnas. Paminėti Tragiškųjų Birželio lietuvių išvežimai į Sibirą taigas. Kalbėtoju buvo paskiestas VLIK pirm. Dr. A. Tri-makas. Inž. Juozas Miklovas ALT kviečiamas padarė pranešimą apie esamą padėtį Lietuvoje. ALT vicepirm. Dr. P. Grigaitis, iškvietas į Clevelandą, padarė pranešimą apie ALT numatomas reformas ir atsakinėjo į pateiktus klausimus. Clevelando "Tėvynės Garsų" liet. radijo vadovo J. Stempužio siūlymu, ALT Clevelando skyrius sutiko perimti "Pabaltijo Aidų" liet. radijo pusvalandžio vadovavimą ir finansavimą, kuris vyksta kiekvieną pirmadienį 8-9 val. vakaro. Jam vadovauja skyr. vicepirm. J. Daugėla, adv. J. Smetona ir praneš. Al. Balčiūnaitė.

Aukščiau išvardintų minėjimų proga buvo priimtos rezoliucijos Lietuvos laisvinimo reikalais ir pasiūstos JAV prezidentui, valst. depart. sekretoriui ir kt. Taip pat dalyvavo pavergtųjų tautų savaitės suruoštam minėjime ir Lojalumo parade.

Pajamų ir išlaidų apyskaitą davė kasininkas L. Leknickas.

Kontrolės Komisijos aktą per skaitė H. Idzelis. Jis pareiškė, kad išlaidos atitinka dokumentams ir pateiktos, kad pajamos ir išlaidos atitinka vedamai piniginei knygai. Vasario 16-sios šventės minėjimo proga laisvinimo reikalams surinkta voke-liais \$1,555.00.

Diskusijoms pasibaigus, buvo išreikšta buvusiai valdybai padėka už nuveiktus darbus, patiekto apyskaitos priimtos ir patvirtintos.

Senoji valdyba, davusi apyskaitą, atsistatydino. Tą patį padarė ir Kontrolės Komisija.

Slaptu balsavimu į valdybą naujai išrinkti pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirmininkas Kazys Žiedonis, vicepirmininkai: adv. Julius Smetona, Lionginas Leknickas, Jonas Daugėla, sekretorius protok. Ingrida Stasaitė, laisvin. reik. sekret. Vytautas Kamantas, kasininkas Lionginas Leknickas, sekret. ižd. r. -- Algirdas Pautienius, parengimų vadov. -- Kazys Gaižutis ir pad. -- Šarkauskienė.

Kontrolės komisija: Henrikas Idzelis, Julius Staniškis ir Juozas Stempužis.

Susirinkimo atstovai išreikšė buvusiai valdybai padėką už nuveiktus darbus ir palinkėjo naujai valdybai geros sėkmės. Pareikšta padėka "Tėvynės Garsų" radijo vadovui Juozui Stempu-

val. vak. John Hay High, East 107 ir Carnegie Ave., ar West Technical High, 2201 W. 93 St.

Kursai prasideda birželio 10 d., 10 savaitių vasaros sesijai.

Norintiems išmokti amato, kursai tikrai verti dėmesio. Dėl smulkesnių informacijų skambinti telef.: CHerry 1-3660.

žiui ir "Pabaltijos Aidų" vadovams: Jonui Daugėlai, Julijui Smetonai ir Aldonai Balčiūnaitėi už garsinimus radijo bangomis Lietuvos vardo, Čiurlionio Ansambliui ir jo vad. muz. A. Mikulskui už įvairių parengimų meninės dalies išpildymą, šv. Jurgio liet. parapijos chorui ir varg. Pr. Ambrazui už giedojimą pamaldų metu, ir visiems kitiems, kurie prisideda prie Lietuvos vardo kėlimo ir pastangų pagerinti pavergtos Lietuvos išlaisvinimą iš komunistinės Rusijos vergijos. Susirinkimas baigtas Lietuvos Himnu.

(1)

VILKIUKŲ STOVYKLA

Clevelando Pilėnų Tunto jauniesniųjų skautų (vilkiukų) stovykla įvyks š. m. birželio 22-30 dienomis. Vieta -- Wyoga ežero parkas. Apie 30 mylių nuo Clevelando, važiuojant 532 keliu, netoli Cuyahoga Falls miestelio.

Norintieji važiuoti stovyklon prašomi registruotis iki birželio 18 d. pas tunt. V. Jokūbaitį MU-1-9143, v.s. G. Juškėną YE-2-6019 ir v. sl. Š. Lazdinį CE-1 8714.

Tuntininkas

GERI NAMAI

2 šeimų prie pat šv. Jurgio parapijos, 2 nauji pečiai, nebrangus.

6 kamb. vienos šeimos, į šiaurę nuo Lake Shore Blv., didelis namas, pilnas rūsys, 2 garažai.

5 kambarių netoli E. 185, tik 20 metų senumo, geras nedideliai šeimai.

Plytinis, 4 metų senumo, 4 miegamieji, 2 pilnos vonos, padalintas rūsys, 2 garažai.

2 šeimų labai gerame stovyje — plytinis.

2 šeimų nedidelis, beveik naujas, netoli Euclid gatvės, garažai, gražiai įrengtas rūsys.

Naujas Wickliffe, 3 miegamieji, prašo tik \$18,500.

Trijų miegamųjų Euclide prie E. 185 kt., labai švarus.

Krautuvė ir namas prie E. 185 gt., nebrangus, galima viršų gyventi, o apačioj prekiauti.

Mūrinis 5 kambarių su labai dideliu sklypu, tuojau galite užimti.

Norintieji pirkti, parduoti, ar mainyti, prašome sustoti ar paskambinti į

EAST SHORE REALTY United Multiple Listing Service

Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. KE 1-2190

PARDUODAMAS NAMAS

4 kamb. viršų, 4 apačioj, gali būti naudojamas 1 šeimos pajamoms. Mūrinis garažas. Gaso šildymas. 2 vonios kamb.

Teirautis: August Pintarič, 1226 E. 85th St. (į šiaurę nuo Superior Ave.), Cleveland 8, Ohio. Telefonas: GA 1-0331.

Parduodamas namas

7 metų namas, į vakarus nuo 153 gt. Pėsčia iki prekybos, bažnyčios ir mokyklų, taip pat ir CTS autobuso. Dar liko siūlyti įv. patogumų.
BE 4-7566

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hgts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080. (68)

PIANISTO ANTANO SMETONOS REČITALIS

Sekmadienį, birželio 9 d., 7 val. vak.
Cleveland Music School Settlement
11125 Magnolia Drive.

Programoje Bacho, Schuberto, Persichetti ir Chopino kūriniai.

Koncertą globoja Čiurlionio Ansamblis

Patogūs, tvirti,
gerai pritaikinti
jautriai vaiko
kojelei

B A T A I

SALAMANDER

2546 LORAIN Ave
Cleveland 13, Ohio

Telefonas:
241-6788

Pirmame bloke nuo West Side marketo

KAS IR KUR?

* **DIRVOS BENDRADARBIAMS IR SKAITYTOJAMS** buvome pakartotinai pranešę, kad ryšium su Memorial švente ir Vilties draugijos suvažiavimu Dirva neišeis gegužės 31 d. ir birželio 3 d. Neatsižvelgiant į tai, grįžus iš St. Louis, radome visą glėbį straipsnių, korespondencijų, nuotraukų. Apgailėstaujame, kad visų jų laiku jau nebesuspsėme patalpinti. Be to, kaip įprasta, daugelis rengėjų apie ruošiamą parengimą spaudai pranešimus siunčia paskutinę minutę. Ne mūsų kaltė, kad kartais ir tų neapmokamų pranešimų nebespėjame laiku patalpinti.

Tačiau džiaugiamės, kad mažą pertrauką nenutraukė ryšių ir tikimės šios savaitės bėgyje vėl įeiti į normalias vėžes.

Dėkinga už kantrybę

Dirvos Redakcija

* **MUZ. ANTANO NAKO** fortepijono studijos mokinių metinis pasirodymas įvyks š.m. birželio mėn. 9 d. 3 val. 30 min. p.p. Chicagoje Jaunimo Centro salėje. Koncerte dalyvaus virš 37 mokinių.

Programoje: Bacho, Mozarto, Schuberto, Chopino, Brahms, Kiovos, Dvariono, Čiurlionio ir kitų kompozitorių kūrinių. Koncertui parūpintas fortepijonas Baldwin.

* **Dr. VACLOVAS PAPROCKAS** ir ponis išvyko porai savaitių atostogų į San Francisco, Calif., pas dukrą Kristiną ir žentą Sigitą Novickius.

* **VYTAUTAS PAPROCKAS** JAV armijos siunčiamas birželio pradžioje į Korėją.

* **BIRUTĖ RIMGAILIENĖ - SKUČAITĖ** neseniai įsigijo grožio saloną, kuris yra 85-16 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tuo tarpu dar veikia buvusių Victor's vardu.

* **ATEITININKŲ FEDERACIJOS** nepaprasta konferencija įvyks birželio 7-9 d. New York'e Waldorf-Astoria viešbutyje, 50 St. ir Park Ave. kampas.

* **Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti paštu šias naujai pasirodžiusias knygas:**

Kipras Bielinis — Teroro ir Vergijos Imperija Sovietų Rusija — \$2.50.

Leonas Dambriūnas — Lietuvių Kalbos Sintaksė — \$2.50.

Dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė — Lietuvos Kultūros Istorijos Bruožai — \$2.00.

SLA NARIAMS

SLA nariai vyksta į Niagarą ruošiamą pasimatymą-šventę, gali rezervuoti sau nakvynių šiuose moteliuose:

- 1) Mayside Motel, 1450 Kitchener St. Telef.: EL 8-7844.
- 2) Olympic Motel. Telef.: EL 6-2614.
- 3) Lamplighter Motel — 1257 Ferry St. Telef.: EL 6-2644.
- 4) Alamo Motel — 1905 Victoria Ave. Telef.: EL 6-1613.

Kainos 1 asmeniui nuo 2,50 iki 5 dol. Rengėjai

A.A. ANTANO OLIO MINĖJIMAS

Š. m. birželio mėn. 9 d. 11 val. Tėvų Jėzuitų kolpyčioje įvyks pamaldos už A.A. Antano Olio sielą. Laikie pamaldų giedos solistas Algirdas Brazys, vargonais gro muzikas Algis Šimkus. Po pamaldų bus vyksta į šv. Kazimiero kapines padėti gėlių ant Antano Olio kapo. Prie kapo tars žodį advokatas A. Lapinskas.

Chicagos lietuvių kviečiame gausiai dalyvauti pamaldose ir kapinėse.

Dr. Steponas Biežis

* **Leonardas Šimutis**, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, dalyvaus ir tars žodį Antano Olio Akademijoje 1963 birželio 15 d., Jaunimo Centre. Antanas Olis ilgus metus buvo ALT vice pirmininkas, artimai bendradarbiavo su ALT veikėjais ir rūpinosi lietuvių reikalais, atlikdamas jam pavedamus lietuvių atstovavimo uždavinius amerikiečių visuomenėje ir vyriausybėje.

* **Lietuvos Atstovas J. Kajeckas** atvyks į Chicago birželio 15 d. dalyvauti Antano Olio Akademijoje. Lietuvių visuomeninių organizacijų pastangomis rengiama Akademia prasidės punktualiai 7 val. vakaro, Jaunimo Centre.

G. VASILIAUSKIENĖS KONCERTO REIKALU

Sol. G. Vasiliauskienė

Kreipiantis į Amerikos lietuvių, kviečiant surengti atvykstančiai iš Australijos sol. G. Vasiliauskienei dainos koncertus gausesnėse lietuvių kolonijose, radau šiltą pritarimą. Sekančios visuomeninės ir kultūrinės organizacijos įsipareigojo surengti koncertus:

DETROIT, Mich. -- rugsėjo 21 d. -- D.L.K. Birutės D-ja.
CLEVELAND, Ohio -- rugsėjo 28 d. -- Amerikos Liet. Tautinė S-ga.
HAMILTON, Canada -- spalio 6 d. -- Skautams Remti D-ja.
ROCHESTER, N.Y. -- spalio 12 d. -- Liet. Veteranų S-gos Ramovė skyrius.
SO. BOSTON, Mass. -- spalio 13 d. -- Laisvės Varpas, liet. radijo.
CHICAGO, Ill. -- lapkr. 9 ar 10 -- Dainavos ansamblis.
OMAHA, Nebr. -- lapkričio 16 d. Omahos Liet. Bendr. choras.
LOS ANGELES, Calif. -- lapkričio 23 d. -- Amerikos Liet.

Naujai išrinktoji Vilties draugijos valdyba su Dirvos red. J. Čiuberkiu. Stovi iš kairės: K. Pocius, V. Rastenis, J. Čiuberkis, dr. V. Ramanauskas ir S. Lazdinis. Nuotraukoje trūksta V. Vinclovo. Vyt. Gedgaudo nuotrauka

Tautinė S-ga.

Pagal pasiūlytą planą dar nėra susitarta, kas rengs ar būtų susidomėjęs surengti koncertus sekančiose kolonijose:

TORONTE -- spalio 5 d.
PHILADELPHIJOJE -- spalio 20 d.

NEW YORKE -- spalio 19 d.
BALTIMOREJE -- spalio 26 d.

Būtų malonu išgirsti atsiliepiant organizacijas ar mūsų kultūrininkus - visuomenininkus iš minėtų lietuviškų vietovių, norinčių surengti koncertus. Šių koncertų tikslas -- užmegzti artimesnius bendradarbiavimo santykius tarp Australijos -- JAV ir Kanados lietuvių. Visais rengimo reikalais rašyti: J.J. BACHUNAS, TABOR FARM, SODUS, MICHIGAN.

* **Tautinių Šokių Šventės** būstinė atidaryta Chicagoje, Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave., nuo birželio 1 d. Ten gaunamos informacijos, bilietai, atliekami visoki kiti reikalai, bet susirašinėjimas vyks, kaip iki šiolei, šventės sekretoriaus, A. Kareivos adresu (7030 So. Rockwell Ave., Chicago 29, Ill.).

* **Jaunimo Centro Studentų Tautinių šokių ansamblis**, globojamas kun. dr. J. Kubiliaus, S. J., ir vadovaujamas L. Brazdienės, rūpinasi visais kanadiečių tautinių šokių šokėjų reikalais (nakvynėmis, programa ir t.t.). Jaunimo Centras, 5620 S. Claremont Ave.

* **Prezidento Antano Smetonos** monografijos prenumeratoriai: Per A. Matjoką, Dorchester, Mass. užsi-prenumeravo šie asmenys: A. Dubauskas, Ed. Eitas, Pr. Lembergas, A. Girmius, N. N. L. Izbickas, V. Selevočikas, St. G. Jurgelevičius, Dr. St. Jasaitis, K. Nenortas, J. Vasys, Pr. Mučinskis, St. Minkus, Ed. Bajerčius, V. Žiaugra, D. Nikolskis, Pr. Račkauskas, V. Kapočius, J. Liutkonis ir A. Ščiuka.

Per J. Vaičaitį užsi-prenumeravo Mykolas Manomaitis.

Vėtra kyla ūkanose

Gegužės 25 d. Detroito Lietuvių Namuose buvo suvaidinta pirmą kartą naujausia dramaturgo V. Alanto pjesė. Vaidinimą rengė Detroito Lietuvių Bendruomenės Apylinkės V-ba, Vaidinimas praėjo sudidulipasisekimu.

Mūsų studentai dirba lietuviškumui

Michigan State University studentai kasmet surengia tautiškumą parodą. Čia studijuoja lietuviai studentai, kaip kasmet dėjo vėl visas pastangas, kad surinkti kuo geresnių ekspozitų ir kuo gražiau įsiruoti savo lietuvišką stalą. Turėjo nepaprastai gražių tik iš Lietuvos gautų audinių, įvairių medžio drožinių, lėlių, gintaro išdirbinių ir kt., kuriuos surinko iš Detroito, Flint, Saginaw ir kt. vietovėse gyvenančių lietuvių.

V. Gedminto vadovaujami labai gražiai dekoravo savo kampelį. Gegužės 11 d. suruoštoje parodoje lankytojų eilės susidarė prie mūsų stalo, o studentai atsidėję kiekvienam aiškino apie mūsų liaudies išdirbinius. Visai pelnytai, kaip kasmet jie ir vėl laimėjo premiją.

Prie sėkmingo parodos ruošimo prisidėjo: Vl. Gedmintas, R. Gražulis, A. Makalauskas, D. Petravičiūtė, Z. Petravičiūtė, S. Petravičius, R. Šepetytė, A. Virškutė, V. Virškus ir J. Žiogaitė.

Studentai dėkoja visiems paskolinusiems jų ruoštai parodai eksponatus. (kk)

Vaidinimą režisavo J. Pusdešis, dekoracijas piešė V. Ogilvis, vaidino: D. Mikaitė, Rimas Suškauskas, Karolis Balys, Algis Gladkauskas, Marijus Sajauskas ir Vytautas Ogilvis.

Pjesėje vaizduojami įvykiai, kaip pats autorius sako, "liečia Krašto rezistenciją pačioje jos pradžioje: tikroji vėtra pakils iš ūkanų tik vėliau, t.y. kada rezistencija apims visą kraštą".

Anot rašytojo, "... įvykis, padėtas šios pjesės pagrindas, nėra išgalvotas, o tikras faktas. 1946 ar 1947 m. Lietuvos vėliava, apie kurią kalbama veikale, buvo tikrai iškelta Gedimino kalne", kada rusikai ruošė revoliucijos šventę Lukiškio aikštėje.

Vaidinimas įspūdingas, primena šurpūs okupacijos meto laikus. Vaidintojų patiekti charakteriai ryškūs ir įtikinami.

Atrodo, kad pirmąjį veiksmą galima dar kiek suglaudinti laiko požiūriu. Dabar buvo kiek ištemptas, tačiau, tragiškais momentais tylos ir neveiklos laikas įveda į sunkias situacijas.

Apskritai imant, veiklas yra parašytas tikrai rezistencijos ir nenuvalkiojo patriotizmo dvasioje. Nėra pigių efektų. Šio veikalo išleidimu turėtų susirūpinti mūsų Kultūros fondas ir kitos rezistencinio pobūdžio organizacijos. Vaidinimas turėtų apkeliauti visas lietuvių kolonijas, kad kiekvienas lietuvis pamatytų ir įsijaustų ir rezistencijos kovą ir jos dvasią. Pačiam autoriui išleisti šį veiklą būtų per sunku, nors jis ir deda patangų.

Meno kolektyvai, norį šį veiklą vaidinti, dėl sąlygų privalo tartis su autorium V. Alantu, kreipiantis šiuo adresu: 15369 Freeland St. Detroit 27, Mich, ar skambinti telefonu VE 7-2787. (am)

Lietuviai studentai V. Gedmintas, R. Gražulis, D. Petravičiūtė ir A. Virškutė prie Michigano universiteto.

REIKŠMINGA SUKAKTIS

Jeronimas ir Elena Čibirai, gyv. 220 Alton Street Dayton, Ohio š.m. gegužės 25 d. atšventė savo vedybinio gyvenimo siddabrinę sukaktį.

Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos svetainė, iš negausios Daytono lietuvių kolonijos susirinko apie 40 kviestinių svečių, kurie sveikino sukaustuvininkus jų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties proga.

Jeronimas Čibiras Lietuvos Nepriklausomybės laikais tarnavo Finansų ir Prekybos Ministerijoje Kaune, eidamas įvairias atsakingas pareigas. O jo žmona Elena dirbo Centraliniame pašte. Susituokė 1938 metais Prišikėlimo bažnyčioje Kaune. Vos pagyvenus apie du metus laiko, Lietuvą okupavo bolševikai. Tarnybos pareigų verčiami abu turėjo iš Kauno išvažiuoti: Jeronimas atsidūrė Rokišky, o Elena Salose. Laikas bėgo, vienas okupantas pakeitė kitą, tačiau išsiskyrusiai šeimai sueiti į vieną vietą Lietuvoje nebebuvo lemta.

1944 metais bolševikams atėjant į Lietuvą antrą kartą nutrūko ryšiai su žmona. Jeronimas pasitraukė į vakarus, o Elena liko už geležinės uždangos.

Po daugelio klajonių po sugriautą Vokietiją ir stovyklas, 1949 metais Jeronimas atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes ir apsigyveno Dayton, Ohio. Išskūres šiame daugelio laisvių ir galimybių krašte, Jeronimas nepamiršo savo duotos prie altoriaus Elenai priesaikos, bet ją tesėjo, dėdamas visas galimas pastangas sugriautą šeimą židini atkurti iš naujo. Daug energijos ir pinigų šios pastangos kainavo. Daug buvo parašyta įvairių prašymų ir raštų šio krašto įtakingiems asmenims. Nors ir nedaug turėta vilčių ką nors laimėti, tačiau šis didelis ryžtas 1960 metų spalio mėn. 30 dieną buvo apvainikuotas laiminga užbaiga. Tą dieną Eleną vežęs lėktuvas nusileido Vandelija aerodrome ir po 16 metų nesimatymo abu susitiko. Reikia manyti, šį kartą jau visam laikui.

Stebint salėje susirinkusius svečius, klausant sukaustuvininkams pareikštus sveikinimus ir linkėjimus, kuriuose daugumos kalbėtojų buvo pabrėžta apie sukurto šeimoms neardomumą bei duoto žodžio tesėjimą, taip ir pagalvoji žmogus -- o kiek dar liko tokių šeimų, kurių šeimyninis gyvenimas tapo sugriautas ir vargiai jau bus iš naujo atstatytas, nes jau daug ir gyvenimo dulkių nusėdo, nekalbant tik apie sunkiai įvykdomas pastangas.

Laimingi, kuriems likimo buvo lemta atkurti gyvenimą ant griuvėsių. Tai mieliaji sukaustuvininkai Elena ir Jeronimas Čibirai.

J. Jaškauskas

NEW YORK

PIRMOJI TŪKSTANTINĖ IŠ NEW YORKO LIETUVIŲ FONDUI

ALT S-gos New Yorko I-jo skyriaus paskutiniame susirinkime, tarp kitų organizacinių reikalų buvo svarstytas ir S. Gudo pasiūlytas klausimas skyriaus nariams įstoti į Lietuvii Fondą bent šimtininkais. Pasiūlymas, palyginti gausiame susirinkime, sukėlė gyvų pasisakymų, po kurių tuojau pareiškė norą įstoti į Lietuvii Fondą sekantieji skyriaus nariai: Vaclovas Alksninis, Stasys Gudas, Domas Penikas, Antanas Diržys, Jurgis Kiaunė, Vincas Meiliūnas, Juozas Maurukas, Antanas Kaunas, Kazys Krulikas ir Antanas Vilėniškis. Be to, A. Vilpišauskas pasiūlė ALT S-gos skyrių kaip vieną įvesti į L. Fondą pilnateisiu nariu ir pradiniam įmokėjimui, kadangi skyriaus išdas šiuo metu nėra tvirtas, jis paaukojo 10 dol. Balsuojant pasiūlymas priimtas. Istojimo formalumams sutvarkyti tuojau išrinkta komisija iš V. Alksnino, S. Gudo ir D. Peniko.

Praeitą savaitgalį komisija baigė surinkti aukščiau išvardintųjų pasižadėjimus bei įmokėjimus ir viską persuntė Lietuvii Fondo Valdybai. Iš visos grupės pasižadėjimų 1100 dol. sumoje apie pusę tos sumos išsiųsta grynais.

Stp. Pl.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

BIRŽELIO MĖN. 8 D. PRIE NIAGAROS KRIOKLIO KANADOS IR AMERIKOS SLA KUOPŲ PASIMATYMAS-ŠVENTĖ
MARCONI HALL, 1072 MAGDALEN STREET.
(Kampas Victoria), Niagara Falls, Ont.

Laisvas automobilių pasistatymas. Salė atidaryta nuo 12 val. Meninės programos pradžia 7 val. vak. Turtingas bufetas. Gros lietuviškas "OLYMPIA" orkestras. Įėjimas \$1.50.

Rengia Toronto, Hamiltono ir St. Catharines SLA Kuopos